

Literatūra

RAŠTIJA
MENAS
MOKSLAS

NR. 268

CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS LEIDINYS

XI METAI

S. TAMULAITIS

LIETUVIO BŪDAS kultūrinėje ir visuomeninėje šviesoje

(Kaip preliudas į eilę straipsnių
Kultūros fondo reikalui)

Tautinė dvasia yra ne kitur, kaip tautiniuose papročiuose ir tradicijose, pasakose ir dainose, literatūroje ir mene, legendose ir istoriniuose žygiuose, visose kultūrinėse pastangose.

Dr. J. Girnius, 1948 m.

Nelengvas daiktas įsivaizduoti tautą, kuri niekad nėra buvusi tuo, kuo galėjo būti. Tuo tarpu tokia, būtent, yra lietuvių tauta.

Prof. dr. St. Šalkauskis.

Tik per aukštą savąją tautinę kultūrą tauta gali išlikti ilgai gyva, įprasinti savo egzistenciją ir būti kitų tautų respektuojama.

S. T.

Lietuvio sieloje iš seno slypi du pagrindiniai jo charakterio bruožai: nomadinis pradas, atsineštas dar iš žilos senovės, kai lietuviškos gentys buvo klajokliai ir užsiėmė gyvulių auginimu, ir stipri matriarchatinė dvasia, įgyta tautai galutinai prisirišus prie dabartinės žemės ir virtus sėsliai.

Nomadinis arba patriarchatinis pradas (su ryškiu vyr. dievo pabrėžimu, su vyriausiojo sūnaus pirmgime teise, su mergaičių skaisybės išskėlimu) žymi žmogaus arba tautos veržlumą, drąsą, organizuotą vieningumą, heroiskumą, objektyvų žvilgsnį į pasaulį, ne tokį didelį branginimą gimtosios savo kalbos, tam tikrą abuoju menai bei saviesiems papročiams (plg. mūsų kunigaikščių ir bajorų asimiliaciją Rusijos plotuose 13-16 šimt.), visur ir visame palenkiant asmeniškumą ir siaurus bendruomenės reikalus didiesiems plačiamasčiams tautos uždaviniams.

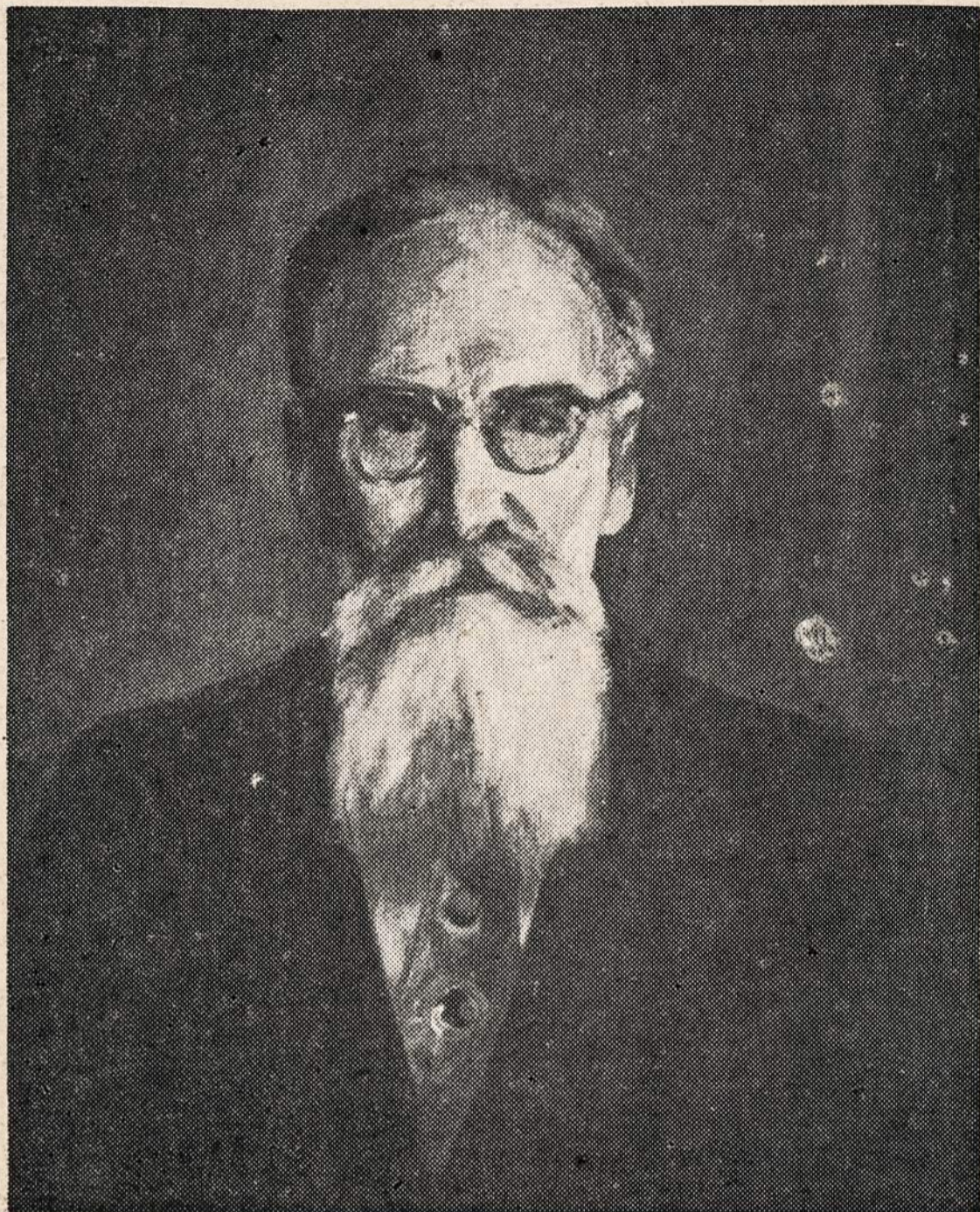
Matriarchatinė būseną savo ruožtu pabrėžia didelę žemės (ypač gimtosios) meilę, mistiškumą, svajingumą, lyrizmą, stovą dinamikos, tam tikrą atsiribojimą nuo tvirtos organizacijos, drauge užmetimą objektyvių ir visuomeniškų bendruomenės reikalų, kurie jai sunkiai besuprantami. Religijos srityje čia itin išryškėja mėnulio mitologija, svari pozicija moteriškųjų dievybių (Žemynos, Laimos), animizmas, sielų reinkarnacija ir protėvių kultas.

Ši pastaroji būseną pirmiausia žiūri į visus laukujus pasaulio reiškinis daugiau iš savo asmenišką tašką, tuo išskeldama asmeniškai subjektyvų visų savo veiksmų pobūdį.

Bendruose bruožuose su šiomis dvilypėmis lietuvių charakterio savybėmis pilnai sutinka visi mūsų mokslininkai ir šiaip jau etninio lietuvių tipo tyrinėtojai: dr. Balys, dr. Maceina, dr. Ivinskis, dr. Gimbutienė, A. Mažiulis, V. Čižiūnas, Vyt. Kavolis ir kt.

Sutinka, rodos, jie visi iki vienam ir su tuo būdingu faktu, jog abu šie lietuvių bruožai amžių bėgyje tarp savęs nesąmoningai rungtyniauja, paverždami ilgesniam laikui tai vienas tai kitas sau pirmaujanti vaidmenį.

Kyla tad klausimas, ar tik ne šio rungtyniavimo pasėkoje susiformavo viena iš tų priežasčių, kuri ir lėmė lietuvių istorijos paradoksingumą, pasireiškusį mums žinomais didžiuliais vidiniais kontrastais. Ar ne iš čia, būtent, "tas svyravimas tarp didybės ir pasyvios negalios, kuris reiškėsi visada lietuvių gyvenime ir kuris net

PROF. A. VARNAS —
M. Šileikio tapyba

šandie neleidžia istorikams susitarti apie jo įvertinimą" (St. Šalkauskis, "Romuva", Nr. 1, 1921 m.).

Istorinis lietuvis

Iš tiesų, jei 12-16 šimtmečio lietuvis, pažadintas iš tylios ir moteriškai pasyvios savo vegetavimo būties, parodė nuostabų savo nomadinio charakterio genialumą su centralizuota ir pilna klusnumo veikla, su retu gebėjimu valdyti už save 10 kartų didesnes tautas; jei jis, lyg antrasis romėnas, sukūrė iš nieko (nesinaudodamas jokiais rašytiniais antikiniai palikimais) garsų visoje R. Europoje teisinį kodeksą, vadinamą "Lietuvos Statutu", jei šis lietuvis — tatai, irgi pripažinkime! — vardan bendrų valstybės reikalų kiek apsilėjo, nepaisydamas tautinės savo kalbos, savo nuosavos (etnografinės) žemės ir savo papročių; jei pagaliau jis mokėjo visame iki kraštutinumo veikti ir noriai aukotis už didžiuosius savo tikslus, tuo nustebindamas visą ano meto rytų ir vakarų Europą, — tai 17-19 šimt. tas pats lietuvis, galutinai priėmęs krikščionybę ir pasisavinęs iš tos krikščionybės mistiniai svajingąją pusę, pirmaujančią vietą jau užleido anam matriarchatiniam savo dvasios bruožiui.

Ši naujai suformuota jo dvasia, papildyta tautoje glūdinčių rytietiškos nuotikos simptomų, pabrėžė žmogaus gyvenimo fatališkumą, vėl išskėlė didelę motersmotinos reikšmę (virtusia mūsųose retu švč. Marijos kultu), išlaikė beveik iki pat 20 amžiaus mistines žemės ir gamtos tradicijas, pagaliau sukūrė visą mums žinomą matriarchatinį liaudies meną, deja, ne iš tolo nesiimdama kurti ar stačiai užmarštin paskandindama jau beryškėjanti tautinį-herojinį epą. Ji vertė (nesąmoningai) lietuvių glaudžiai prisirišti prie regimojo žemės kampo, prie savų papročių ir kalbos, prie inertiškai gyvų tautinių poveikių. Kitais žodžiais, tautinė lietuvių in-

dividualybė ir kultūra dabar buvo stipriai, net perdėtai kraštutiniai, pakreipta iš horizontalės linkmės į vertikale kryptį, atiduodant tautos likimą į naujas, pasakytume, moteriškas rankas. Nuo čia vis labiau ir labiau pastebimas "lietuvių užsidarymas savyje, linkimas į vidinius pergyvenimus, maža dėmesio tekreipiant į išorę. O visa tai savo ruožtu kliudė lietuviui gyventi platesniu visuomeniniu gyvenimu... ir užkirto kelią aiškesniam tautinės vienybės pajautimui". (Vydūnas).

Tuo gi pačiu metu (kai vis labiau tautoje ėmė dominuoti moteriškasis pradas) mūsų bajorija, kuri dėl žinomų laukųjų ir fatališkų sąlygų ėmė atitrūkti nuo visos tautos kamieno, išskėlė jau aiškiai neigiamus šios matriarchatinės dvasios požymius. Dešimtmečiams ir šimtmečiams besiritant, ji vis daugiau liko abejinga net ilgai kultivuotajai savo valstybingumo idėjai, ligi tol dar tebegeivinusiai jos gaivalingąsias dinamines jėgas. Ji vis labiau prarado realią gyvenimo atramą, virsdama tautos kūne puošniu šašu, prielipu, paaukuota bamba. Išeinant iš jai būdingų matriarchatinių sąvokų, sakytume, ji liko panaši į gerai gyvenančią ir išmokslingą heterą, kuri visur ir visada vaizduoja didelę asmenybę ir didelę graciją, o tikrumoje, kaip žmogus ir moteris, neturi nė didelės vertės anos beraštės kaimo bobutės, temokančios prižiūrėti tik savo anūkelius ir šluoti kiemelį. Ypač tatai visa išryškėjo ilgai trukusiame (nuo 16 iki 18 šimt.) baroko amžiuje, kurio atšėšėliai mūsų konservatyvioje bajorijoje nusidriekė bemaž iki pat 1914 metų. Pompastiškumas, trumparegiškas heteros ambicingumas, puošnūs rūmai, negirdėto šaunumo puotos, rečiausi užsienio valgiai ir gėrimai, operinis paradžiškumas (su kaustytais sidabro pasagomis žirgais, kurių plaukas pagal reikalą buvo dažomas raudonai arba mėlynai), šaunūs pasakiški rūbai (su leopardo ar liūto kailiais ant pečių,

(Tąsa 2-me psl.)

LIETUVIO BŪDAS

(Aukelta iš 1mo psl.)

su auksu ir brangakmeniais žerinciais šalmais) — vis tai būdingi aukštosios, o dalinai ir žemosios, mūsų bajorijos triukai *tuometu*, kai Vakarų bajorija mokėjo ne tik užauti, bet ir kurti nacionalines vertybes, išlikusias amžiams. Savai tautinei kultūrai geriausiu atveju tebuvo numetami elegantiški trupiniai (šiandie mūsų tarpe populiariai vadinami aukomis po 1, 2 ar 5 dolerius). Ne be reikalo did. Lietuvos kunigaikštis ir Lenkijos karalius S. Batoras sykiu su kartėliu yra pareiškęs, sakydamas, kad jo valstybės bajorų karo šalmuose yra daugiau aukso negu geležies.

Su šia senobine mūsų inteligentija, dvasiniai atitrūkusi nuo savo tautos, šiandie kaip tik lygintina ir nūdienė gausi mūsų emigracinė inteligentija, kuri fiziniai atitrūkusi nuo tautos branduolio, apakinta perdėto egoizmo ir pinigų meilės, lygiai bando atitrūkti ir dvasiniai nuo visų mūsų tautinių reikalų.

Bene patys paskutiniai ar vieni iš paskutiniųjų anos dinamiškosios (mindauginės-vytautinės) dvasios mohikanų senijoje lietuvių tautoje buvo kunigš. Jonušas Radvila (mires 1656 m.) ir Karolis Katkevičius (mires 1621 m.). Pirmasis, nesigalėdamas jokių išlaidų, net rizikuodamas visais savo turtais ir gyvybe, mėgino herojiškais pastangomis nutraukti niekinę Liublino unijos ryšius, stūmusius lietuvių tautą į tamsų akligatvį. Antrasis, Karolis Katkevičius, buvo įžymus lietuvių tautos karo vadas, kuris ne tik gebėjo uždegti savo mažytę ir demoralizuotą lietuvių armiją nuostabia ir seniai begirdėta karžygiška jėga, ne tik darė stebuklus, suplieddamas 1605 m. Latvijoje prie Selaspilio-Kircholmo didžiulę švedų armiją, bet — tai svarbiausia ir įsidėmėtina! — pats asmeniškai sukišo visus savo turtais Lietuvos galybei ir garbei ginti. Taigi abu šie vyrai viešiesiems tautos reikalams mokėjo aukotis ne sąlyginai ir ne trupiniais, o be sąlyginai ir visnotinai.

Šiandieninis lietuvis

Trumpai aptarę matriarchatinę dvasia su visais teigiamais ir neigiamais savo aspektais lietuvių pirmąją ir iki šiol. Retkarčiais, tiesa, blykstelė mūmose nomininio charakterio ugnis (bet ir tai tik išimtinai tautos varge ir nelaimėse), retkarčiais sužiba herojinis dinamiškumas su vieninga ir paklusnia valia (pv. 1863 m. sukilime, 1886-1893 m., Kenstaičių ir Kražių skerdynėse, knygnešių epochoje, V. Kudirkos asmenyje 1883-1899 m., Nepriklausomybės karuose 1918-1922 m.), bet pirmąsio *visuotinio* pobūdžio jį jau niekuomet neįgauna ta prasme, kad visa tauta, ypač jos inteligentija, užsidedę ana didžia ir vieninga idėja ir visą iki vienam sutartinai, kaip brolis su broliu, imtųsi kovos nors tikrai svarbaus, didžio ir tautiniai gyvybiško.

Kas buvo padaryta ar nūn daroma — vis tai mažumos pasiryžėlių žygiai. Pasakykite, koks procentas iš mūsų inteligentijos aktyviai (t. y. iš visų jėgų, ne tik dėl tarnybos ar algos) rėmė Nepriklausomybės karus ir neprikl. Lietuvos atstatymą? Koks procentas jaunimo stojo tada į savanorių eiles? Koks procentas iš nūdienės emigracinės inteligentijos ir pusiau inteligentijos, gausiai mitusios tautos išteklių, šiuo metu prisideda prie mūsų lietuviškos kultūros ir pačios lietuviybės išlaikymo?.. Išimtis čia, herods, bus taikytina tik 1945-1950 metų okupacijai, kai lietuvių tautai buvo pakistas po gerkle didžiulis mongoliškai rusiškas peilis ir kada jau žymi dauguma, tegul ir plikomis rankomis, šoko ginti savo etninės egzistencijos ir savo tautinės garbės.

Ne retai ką vienas mumuose stato, kitas, verčiamas jo visą esybę apvaldžiusio-

jo matriarchatinio tabu, būtinai kritikuojam ir griaujam, nors tai būtų visu 100% pozityvu ir naudinga. Kas gi tas kitas? — Nagi tas pats saviškis lietuvis, tik jau, mat, iš kitos grįčios ir truputį kitokio duonos užrauginimo valgytojas. Esmėje (tautine prasme) jokių tarp jų skirtumų nėra, formoje — dirbtiniai išpūstieji skirtumai būsūs ir neperžengiami.

Šiuose neigiamuose mūsų tautinio charakterio prieštaravimuose *šiek tiek* turi reikšmės ir svetimų įtakų veikmė. Aure, net ir be jokių oficialių statistikų kiekvienas šiandie lengvai gali atsiekti, kad lenkų, rusų, totorių, žydų karaimų, čigonų, vokiečių ir net mongolų kraujo infiltracija mūsų tautoje vis tik pastebima. Ypač gausu slaviškojo kraujo. Bent 10% mūsų nūdienių inteligentų savo kilmę yra pusiau lenkai ar pusiau rusai. Šis procentas stropiai išlaikytas ir mūsų kultūrinukuose: žurnalistuose, rašytojuose, dailinukuose ir šiaip visuomenės veikėjuose. O ko verti organizacine, vieningumo ir susiklausymo prasme lenkai ir rusai su savo egzaltuota ir jausline dūšia, su savo slavišku platumu ir rytietiška betvarke, čia nėra reikalo nė aiškinti. Atsimintini tik istoriniai faktai, kad kiekviename svarbesniame savo istorijos momente šios slavų tautos visada nuolankiai pavedė savo likimą prašaliečiams, idant šie juos sutvarkytų: Riurikams-Rus, Katarinoms, Stalinams, Jogailoms, Batorams, Vazoms, Pilsudskiams, Narutavičiams ir t. t.

Gerų vadų stoka

Šis pasyvus ir broliškai irzlus lietuvių neryžtingumas bujoja, manding, dar ir dėl to, kad mes (buv. karalių ir didingų vadų tauta) šiandien nebeturime *gausingos* kadro grynai idealistinio — senoviniai terminais tariant, karžygiškojo — tipo vadų. Vadų, kurie nežūrint kokios jie būtų pasaulėžiūros, eidami tautinai lietuviškon dirvon pirmiausia ir daugiausia atsiremtų į tautinius lietuviškus reikalus ir į nuosirdžia (neapsimestinę) Lietuvos meilę, o ne į iš kalno suformuotą savo pasaulėžiūrą ir į srovines intencijas.

Saloniniai kompromisu ir protekcijų didvyriai (prisiminkim tik paskutines neprikl. Lietuvos dienas ir prezidentūrą) su spindinčiomis žvaigždėmis ant krūtinų, su kilniais ordenais bei titulais, visuomet bejėgiai sulinksta kritiškoje valandėje tartum išdžiūvę šiaudai, papūtus stipresniam vėjui.

Bet... norint išsiauginti tokių ryžtingų ir gausių tautinių vadų (šiuosyk ne kokias fizinei kovai vesti, o parengti dirvą tautinės kultūros klestėjimui), deja, vėl susiduriame su sunkiai nugalimomis kliūtimis. Kokios gi tos kliūtys?.. Nagi buka, savanaudiška ir moteriškai siaura lietuvių — naujojo emigranto, buv. DP — nuotaika. Nuotaika pilna aštraus asmeniškumo ir patyčių tiems, kurie neturi giminytės ryšių su jo pasaulėžiūra ir jo srovele. "Mes valgome ir valgydami giriame tik tai, kas mūsų duonkubilėje mūsų kepėjų užrauginta ir mūsų kamaroje mūsų virėjų užsūdyta." Toks tai dabartinis daugelio lietuvių šūkis, ir šį šūki, deja, turbūt juk mirtis išraus iš jų smegenų.

Pažįstant lietuvių būdą iš vidaus, nėra ko per daug čia ir stebėtis. Tauta ir tautos nariai buvo ir tebėra gaivališkai apvaldyti matriarchatinių (moteriškųjų) nuotaičių, kurios savo ruožtu atautos gyvybingomis, nors ir slepiamomis, rytietiškomis sugestijomis.

Nepriklausomybės kūrimas, kovos už ją, vienybės ir broliškumo šūkliai savo laiku buvo lyg ir beatgaivina nomadinio — patriarchatinio prado žiežirbas. Vėliau nepabaigiamos partijų ir pasaulėžiūrų piaušnės, nevaržomas vienas kito niekinimas, sūnų ir posūnių taktika, begėdiškas egoizmas ir korupcija aukštuosiuose valdžios

sluoksniuose, moteriškasis protekcionizmas, "savųjų žmonių" kultas, šmeižtai ir apkalbos, asmeniškasis paradžiškumas, pompa ir tušti žodžiai iš riebių pilvų užpylė didoką kibirą vandens ant beįsidegančio senosios dinaminės ir karžyginės (= idealistinės) Lietuvos dvasios ugniakuro. O su dramatiniais 1940 metų įvykiais vadovo, pirmūno ir vado, kaip tokio, moralinis prestižas tautos akyse galutinai smuko. Kadangi buvo daug žadėta ir šnekėta, rengta ir ginkluota, šaukta ir prisiekdinta, tauta visai naturaliai pasijuto savo vadų šlykščiai apgauta (jos pačios žodžiais tariant, "parduota"), ypač kad jai pačiai nei puse lūpų nebuvo iš anksto pranešta, kas jai saivališkai rengiama ir planuojama. Tai viena pinigų pusė.

Antroji ir turbūt svarbiausia priežastis, kalbant apie lietuvių abuojumą autoritetui ir vadui, yra daugiau išvidinė: matriarchatas visomis savo galiomis neklenčia ir nesupranta stiprių jį pranokstančių asmenybių, nes jos, mat, eina prieš jį, matriarchato, prigimtį. Jausminiai egzaltuotam ir siaurute vaga čiurlenančiam matriarchato protui tokios asmenybės visuomet atrodo ne kas kita, o tik apsimetėliai, garbėtroškos, uzurpatoriai, savanaudžiai, stačiai gudrūs niekšeliai, kurie, vaidindami nekaltus avinėlius, siekia ne ko kito, o tik asmeninių savo tikslų. Neradami visuomenės sluoksniuose platesnės moralinės ir fizinės pasparties, kaip prukštis neradamas tvirtesnės šakos, nuo kurios galėtų laisvai suplasnoti į erdves, toki mūsų didesni ar mažesni kultūriniai vadai, tos šviesesnės mūsų asmenybės ir visuomeninio darbo karžygiai, pagaliau bejėgiai vienas po kito rezignuoja, palūžta, nutyla, vėl prisiderindami prie eilinio — kultūriškai merdinčio ir vos vegetuojančio — žmogelio stogo.

Prie kurios tautų grupės šiandie priskirtini lietuviai?

Anot teisingų "Darbininko" (1952 m.) išvedžiojimų, rašytų greičiausia vieno iš jo redaktorių, šiandieninės indoeuropiečių tautos galima skirstyti pagal tris jose randamas ir persveriančias charakterio žymes.

Pirmajai grupei priklauso tautos, kurių pagrindinis dvasinis bruožas — *veikimas*. Tai pasakytume nuolatinio ir planingo veikimo tautos su praktinio pobūdžio išradimais, su tolydžio ugdoma industrija, su stipriai išplėsta ir pamėgta prekyba, su nepaprasta meile darbu, turtui, pinigui ir laukujems civilizacinėms gerybėms. Bene tiksliausiai šiam praktinio veikimo bruožui atitinka amerikiečiai, vokiečiai, olandai, norvegai, dalinai ir anglai.

Antrajai grupei priklauso tautos, kurios visų pirma pasižymi idėjas bei teorijas kuriančiu *intelektu*. Pirmoie vietoje čia atžymėtinos prancūzų ir anolu tautos. Jos davė dabartinei Europai ir Amerikai visas dominuojančias filosofines, literatūrinės ir visuomenines idėjas, revoliucijas, demokratijas ir šiaip visas valstybinio gyvenimo sistemas (neišskiriant net iš jų kūrybinės dvasios išriedėjusių pagrindinių komunizmo principų su Karoliu Marksu priešakyje, kuris nors buvo kilęs iš Vokietijos žydu, bet visu savo išsimokslinimu, kult. tradicijomis ir net fizine gvyata priklausė anom dviem minėtoms tautom).

Trečiąjai grupei priklauso tautos, kurių *vyrąją* dvasios bruožai yra *jausmai* ir kuriose persveria susirūpinimas *asmeniniais reikalais*. Šiai grupei priskirtina žymi dalis pietiečių lotynų tautų, kai kurįs slavų tautos (lenkai, rusai), na, ir mūsų lietuvių tauta.

Jei pirmos ir antros grupės tautose *pirmiausia ir daugiausia* visu akys nukreiptos į viešus reikalus ar viešas dominuojančias idėjas, tai trečios grupės tautose visu akys (vėšai ar slaptomis) *pirmiausia ir daugiausia* nukreiptos į viešuosius as-

Juokingas nuotykis

Vieno tarnautojo žmona, gana jauna ir įdomi dama, smulkiai buržuazinės šeimos išėivė, įsimylėjo į vieną aktorių.

Jis buvo dramos ir komedijos artistas. Ir štai ji įsimylėjo į jį.

Ar ji pamatė jį scenoje, ir jis pavergė ją puikia vaidyba, ar, priešingai, ji jo vaidinimo nematė, o jis, galbūt, paprastai jai patiko savo artistiška išvaizda, bet tik, bendrai, ji labai smarkiai įsimylėjo į jį. Ir dargi vienu laiku ji nežinojo, ką daryti: ar pabėgti nuo vyro ir eiti pas artistą, ar nebėgti nuo vyro, o, paprastai, žavėtis artistu, nekeičiant savo gyvenimo.

Bet vėliau, pamačiusi, kad dramos aktorius lyg ir nieko neturi — nei padėties, nei nieko tokio ypatingo, — nutarė nebėgti nuo vyro. Tuo labiau, kad ir pats artistas neliepsnojo noru ją vesti, jau būdamas žmogumi, apkrautu skaitlinga šeima.

Bet kadangi jie buvo viens į kitą įsimylėję, jie visgi pradėjo laikas nuo laiko susitikinėti.

Bet kadangi, tikrai, nebuvo kur jiems susitikinėti, tai jie, lygiai kaip Romeo ir Julija, pradėjo susitikinėti gatvėje ar kiune, arba nubėgdavo į kavinę, kad pasikeistų švelniais žodeliais.

Bet tokie trumpi susitikimai juos, aišku, mažai tepatenkindavo, ir jie nuolat liūdėjo, kad jų gyvenimas nepalankiai susidėjo, ir jiems dargi nėra kur pasikalbėti apie savo beprotišką meilę.

O pas jį, aišku, negalėjo ji lankytis, kadangi artistas buvo šeimyninis žmogus.

O kas dėl užėjimo pas ją, tai ji neretai kvietė jį, kai jos vyras buvo įstaigoje. Bet jis, užėjęs porą kartų, kategoriškai nuo to atsisakė.

Kaip žmogus nervingas, apdovanotas, be to, liguista menine vaizduote, jis stačiai baidėsi, eidamas pas ją, manydamas, kad štai, ar mažas kas, įeis vyras ir prasidės, galbūt, šiurkštus pasikalbėjimas su šaudymu ir taip toliau.

Ir įtakoje tokių minčių artistas buvo pas ją svečiuose, taip sakyti, nenormaliame stovyje ir, bendrai, pusgyvis iš baimės.

Ir tada ji, žinoma, liovėsi kvietusi jį pas save, kadangi matė, kad žmogus stačiai dvasiniai serga ir darosi lyg ne šio pasaulio.

Ir štai vieną kartą ji jam sako:

— Tada — štai kas! Jeigu norite su manimi pasimatyti, tai sekančią laisvą dieną atėikite pas mano draugę.

Dramos artistas sako:

— Va ir puiku! O tai, žinote, mano profesija reikalauja jautrių nervų, ir aš, — sako, — negaliu nebijoti, būdamas pas jus.

O ji turėjo artimiausią draugę Sonečką. Labai meili asmenybė, ne be išsilavinimo. Rodos, iš baletinių.

Ir vyras mūsų damos labai gyvė šią pažintį, sakydamas, kad geresnės draugės žmonai jis sau ir nelinki.

Ir štai mūsų baletinė po karštų prašymų leido savo draugei pasimatyti pas ją ir pasitarti su mylimu žmogum.

Ir štai laisvadienio rytą mūsų artistas, gražiausiai pasipuošęs, nuskubėjo į tą pasimatymą.

O reikia pasakyti, kad tramvajuje jam nutiko mažas epizodas ir susidūrimas su kaimynu. Na, bendrai, lengvas psikologijimas, šauksmai ir taip toliau. Rezultate to mūsų artistas, kaip žmogus nesusilaukantis, truputį daugiau negu reikia pasikarščiaavo. Ir kai kaimynas po psikologijimo išėjo iš tramvajaus, mūsų artistas, neiškentęs, nusispiovē ant jo ir labai patenkintas buvo, kad tramvajus greitai nuėjo, ir įžeistasis kaimynas jau negalėjo jo pavyti, kaip buvo norėjęs.

Vienok nuo to susidūrimo nuotaika mūsų artisto nesugedo. Jis susitiko su savo

simpatija, ir drauge jie nuėjo pas draugę, kuri gyveno komunaliniame bute, mažame jaukiame kambarėlyje, kurio raktas dabar buvo jų rankose.

Ir štai jie užėjo į kambarį, atsisėdo ant sofos, kad pasikalbėtų apie savo tolimesnį gyvenimą, bet staiga į duris kas tai pasibeldė.

Jauna dama davė ženklą artistui neatsiliepti, bet artistas ir be to apmirė be žado.

Staiga už durų pasigirdo balsas:

— Sakykite, ar greitai sugrįš?

Mūsų dama, išgirdusi balsą, baisiai nubalo ir pašnibždom pasakė aktoriui, kad tai balsas jos vyro. Ir kad vyras, turbūt, pamatė juos gatvėje ir štai jis dabar juos susekė.

Dramos artistas, išgirdęs apie tokį kamufletą, stačiai pradėjo drebėti ir virpėti ir, slėpdamas kvėpavimą, atsigulė ant sofos, liūdnai žiūrėdamas į savo simpatiją.

O balsas už durų sako:

— Tada aš parašysiu raštelį. Pasakykite, kad aš buvau užėjęs.

Ir štai vyras mūsų damos (o tai buvo tikrai jis), parašęs raštelį, pakišo jį po durimis, ir pats nuėjo išėjimo link.

Mūsų dama, labai nustebusi, momentaliai pačiupo tą raštelį ir pradėjo skaityti jį. Po to pradėjo garsiai verksti, rėkti ir ant sofos puldinėti.

Dramos artistas, kiek atsigavęs nuo moteriško balso garsų, irgi ne be nustebimo įsiskaitė į tą raštelį, kuriame buvo sakoma:

“Mažute Sonečka! Aš atsitiktinai ištrūkau anksčiau ir išokau pas tave, bet — deja! — neradau. Užeisiu trečią. Smarkiai bučiuoju. Nikolajus”.

Mūsų dama, per ašaras ir verksmą, sako artistui:

— Ką tai reikštų? Kaip jūs manote?

Artistas sako:

— Greičiausiai, jūsų vyras yra susižavėjęs jūsų drauge. Ir jis čia užėjo nekitaip, kaip pailsėti be savo šeimyninio gyvenimo. Dabar jūsų sąžinė turi būti rami, — leiskite jūsų rankelę.

Ir tik jis norėjo pakelti jos rankelę prie savo šiurkščių lūpų, kai pasigirdo pasiutęs beldimas į duris. Ir už durų girdisi neramus draugės balsas:

— Ach, atidarykite greičiau! Tai aš atėjau. Ar nebuvo kas nors užėjęs.

Išgirdusi šiuos žodžius, mūsų dama momentaliai pasileido aikštėti ir, atidariusi duris, verkdamas padavė draugei paliktą raštelį.

Toji, perskaičiusi raštelį, kiek susigėdusi, pasakė:

— Tame nėra nieko nuostabaus. O jeigu jūs viską žinote, tai aš nesislėpsiu. Bendrai, aš prašau jus momentaliai išėiti, kadangi pas mane turi kiti kas užėiti.

Mūsų dama sako:

— Tai yra kaip kai kas? Iš raštelio matosi, kad pas tave tuojuo mano vyras užėis. Puikus dalykėlis! — išėiti tokią minutę. Bet aš, galbūt, noriu pasižiūrėti, kaip tas niekšas peržengs slenkstį šio urvo.

Jaunas žmogus, kurio nuotaika stačiai sugedo nuo visų šių painiavų, buvo norėjęs pasišalinti nuo nuodėmės, bet mūsų dama susijaudinimo įkarštyje neleido jam išėiti.

Ji pasakė:

— Štai tuojuo pasirodys mano vyras, ir tada mes perkirsime šį supainiotą mazgą.

Išgirdęs šiuos žodžius, artimus kariško gyvenimo leksikonui, artistas, suradęs kepturę, pradėjo jau daug energingiau atsisveikinti ir eiti. Bet čia tarp draugų prasidėjo psikologijimas ir ginčas dėl jo paties — ar reikia jam išėiti.

Pradžoje abi draugės norėjo jį palikti iki vyro atėjimo, kaip daiktinį įrodymą. Pirmoji — kad parodyti vyrui, kas per

paukštis jos draugė, įleidusi juos į savo kambarį, antroji — kad parodyti, kokia jo žmona.

Bet po to jų mintys pasikeitė. Draugė staiga nepanorėjo save kompromituoti, o žmona nepanorėjo kristi vyro akyse. Ir, taip susitarusios, jos liepė mūsų artistui momentaliai greičiausiai išėiti.

Ir tik tas pastarasis, patenkintas tokia kryptimi, pradėjo atsisveikinti, kai staiga vėl pasigirdo beldimas į duris. Ir vyro balsas paskelbė:

— Brangi Sonia, tai aš! Atidarykite!

Čia įvyko tikra panika ir sumišimas kambarielyje. Dramos artistas momentaliai krito dvasia ir, būdamas baisiame liūdesyje, buvo norėjęs prigulėti ant sofos, kad prisimestų sergančiu ar mirštančiu, bet laiku pagalvojo, kad kaip tik tokioje horizontalinėje padėtyje ir gali į jį greičiausiai atidengti ugnį, kaip į lengvamintišką gulintį ant sofos.

Ir to pasėkoje jis pradėjo blaškytis po kambarį, kojomis viską kliudydamas ir keldamas baisų bildesį ir triukšmą.

Atėjęs vyras, būdamas už durų, labai nustebė dėl delsimo ir triukšmo ir pradėjo jau daug energingiau daužyti į duris, manydamas, kad kambarielyje vyksta kas nors nepaprasto.

Tada draugė sako artistui:

— Štai durys į kambarį mano kaimyno. Aš jums tuojuo jas atidarysiu. Eikite tenai, ir iš ten durys į koridorių ir į laiptus. Sėkmės!

Ir pati greičiausiai atkabina durų kabliuką ir liepia artistui greičiau išėiti. Tuo labiau, kad atėjęs vyras, išgirdęs triukšmą kambarielyje, pradėjo verstį duris nuo

(Tasa 4-am psl.)

LIETUVIO BŪDAS

(Atkelta iš 2-ro psl.)

menis. Ištiesi visuomenės sluoksniai čia su nepaprastu užsidegimu tyrinėja tų viešųjų asmenų biografijas, aptaria jų ypatybes, nurodo jų asmenybų grožį arba platiną apie juos piktus šmeižtus. Vieniems tie asmenys nuostabūs dorovingumo ir genialumo pavyzdžiai, kitiems — niekšai, apsimesėliai ir bukapročiai.

Dabartinėje lietuvių tautoje irgi tas pat: jausmas, asmeniškumas ir asmuo čia turi nelygstamos vertės. Šios visos ypatybės, pasakytume, yra augte jaugusios į mūsų kūną bei kraują.

Net ir ne per daug mąstęs žmogus šandien aiškiai regi ir supranta, kad lietuvis iki kaulų smegenų yra aštriai subjektyvus (individualus), lyriškai emocionalus ir intuityviai inertiškas, atseit, moteriškai egzaltuotas tipas.

Iš šių jausminių lietuvių nuotaikų pirmiausia seka jo retas, Europoje jau išgarsėjęs, nuoširdumas, vaisingumas, tikras žmoniškumas (“homines humanissimi”), siaurai ir individualiai kruopštus darbiškumas, taupumas ir paslaugumas, didelis gerbimas svetimųjų, matant juose kažin ką didesnio bei aukštesnio. Lygiagrečiai jame eina atkaklus užsispyrimas, aštri ir siaura ambicija, noras prieštarauti saviškiui iki apakimo ir aršus pagėmimas bylinėtis (“dar prieš 1-mą karą surinkomis statistikos žiniomis, iš visų tautų Amerikoje dažniausiai bylinėjasi lietuviai”, “N. Romuva”, 1931 m., 181 psl.). Nemažiau lietuviui būdingas ir bukas savanaudiškumas, šandien virtęs “nekaltu-madingu egoizmu (=“tai mano reikalas”), kuris eina net iki... etninės savižudybės. Prisiminkim tik buv. neprikl. Lietuvoje ir čia emigracijoje plačiu mastu — ir tai dar šeimoje — žudomus mūsų negimusius kūdikius, kai tuo tarpų dešimteriopai vislesnės ir biologiškai gaivalingesnės kamyninės tautos, vokiečiai, rusai, lenkai, šiame dalyke yra nepalyginamai santūresni ir kiltresni. Gal tikrai vieni latviai, antroji aisčių tauta, gali čia su mumis lenktyniauti.

(Bus daugiau)

Juokingas nuotykis

(Tasa iš 3-cio psl.)

vyrių, kad įeiti į kambarį. Tada mūsų artistas kaip kulka įbėgo į kaimyninį kambarį ir jau buvo norėjęs išeiti į koridorių, kai staiga pastebėjo, kad durys į koridorių buvo užrakintos iš kitos pusės, matyti, kabančia spyna.

Artistas buvo norėjęs bėgti atgal, kad pasakytų abiem damom apie tai, jog jis kritiškoje padėtyje — durys uždarytos, ir jis negali išeiti. Vienok jau buvo vėlu.

Į tą kambarį buvo įleistas vyras, ir ten prasidėjo pasikalbėjimas, prie kurio pasirodymas artisto būtų visai nepageidaujamas.

Tada artistas, kaip žmogus nenusistovėjęs, momentaliai nusilpo nuo daugelio įvykių ir, pajutęs visišką fizinį susmukimą ir galvos svaigimą, prigulė ant lovos, manydamas, kad čia jis visiškai saugus.

Ir štai jis guli sau ant lovos ir galvoja apie įvairias liūdnas mintis — apie šį, apie tą ir dalinai apie beprasmiškumą meiliškų užgaidų. Ir staiga girdi, kaip kažkas koridoriuje beldžiasi spyna. Kažkas, vienu žodžiu, trinasi apie duris ir, turbūt, tuojau įeis į kambarį.

Ir staiga durys tikrai atsidaro, ir ant slenkščio pasirodo žmogus su pintine pyragaičių ir su buteliu vyno.

Pamatęs žmogų, gulintį ant jo lovos, atėjusis nustebęs išsižiojo ir, nieko nesuprasdamas, nori įejęs uždaryti duris.

Artistas pradeda atsiprašinėti ir plepėti visokius žodžius, ir staiga jis su siaubumu mato, kad įejęs kambario šeimininkas yra ne kas ktas, kaip tas žmogus, su kuriuo jis ryto metą susiginčijo ir ant kurio jis nuo tramvajaus tiltelio nusispiovė.

Nesitikėdamas išnešti kojas, mūsų artistas vėl, kaip mažametis vaikelis, gula ant lovos, manydamas, kad tai, galutiniu atveju, tik sapnas, kuris tuojau praeis, ir tada prasidės puikus gyvenimas, be jokių ypatingų nemalonumų ir painiavų.

Įėjusis, kurio nustebimas nustelbė pyktį, gailių balsu sako:

— Ir kas gi tai tokio, ponai? Pas mane tuojau pažįstama ateis, o čia, žiūrėkite, koksa! tai murklys įsitaisė mano kambaryje. Kaipgi jis įėjo į jį per užrakintas duris?

Artistas, matydamas, kad jam rankų nelaužo ir nemuša jo per snarglinę, dvasiiniai pakilęs, sako:

— Ach, pardon! Aš tuojau išeinu. Aš tik sekundei atguliau pasilsėti... Aš nežinojau, kad tai jūsų lova. Mano galva apsisuko nuo daugelio įvykių...

Čia kambario šeimininkas, kurio pyktis vėl nustelbė nustebimą, pradėjo rėkti: — Bet tai kiauylstė! Jis, žiūrėkite, užlipo kojomis ant mano lovos. Bet aš, galbūt, savo pažįstamiems neleidžiu būti su kojomis. Kas tai per naujienos! Koks niekšas!

Ir jis pribėga prie artisto, griebia jį už pečių ir pilna to žodžio prasme iškrečia iš lovos. Ir staiga pastebi, kad artisto asmenybė jau jam pažįstama nuo rytmetinio įvykio.

Čia seka maža pauza.

Šeimininkas, mažai ką suprasdamas, sako:

— Ak, štai kada tu man patekai, žuvies akie!

Ir nori pačiuoti jį už gerklės.

Bet tuo laiku pasigirsta švelnus beldimas į duris. Šeimininkas sako:

— Na, sakyk dėkui, kad pas mane dabar atėjo dama, kurios aš laukiu. O tai aš iš tavęs tuojau mazgotę padaryčiau.

Ir paėmęs artistą už apikaklės, velka jį prie durų, kad išmestų jį į koridorių, kaip skudurą, dėl ko artistas visai sutinka ir dargi patenkintas.

Bet staiga atsidaro durys, ir kambario slenkstyje pasirodo gana įdomi dama, kuri atėjo pas šeimininką į svečius ir tapo tuo būdu lyg išgelbėtoja mūsų užguito artisto.

Vienok mūsų artistas, pamatęs damą, tiesiog pasitraukė atgal iš nustebimo ir dargi susvyravo, kadangi toji įėjusioji dama buvo jo žmona.

Ir atsitiktinumo atžvilgiu tai buvo tikrai nuostabu.

Čia mūsų artistas, buvęs visai tylus per paskutines dvi valandas, pradėjo stačiai rėkti ir triukšmauti, reikalaujamas iš žmonos pasiaiškinių, ką reiškia šis slaptingas apsilankymas.

Žmona pradėjo verksti ir kukčioti ir sakyti, kad tai jos bendradarbis ir kad ji tikrai kartais užėina pas jį pagerti arbatos su pyragaičiais.

Susikonfūzijęs bendradarbis pasakė, kad dabar, kadangi jie kvituoti, jie galėtų susitaikyti ir trise išgerti arbatos. Į tai aktorius atsakė tokiu pašėlusiu koliojimu ir šauksmais, kad žmona krito į isteriją. O jos bendradarbis vėl pradėjo lįsti peštis, pajutęs spiūvio įžeidimą.

Ir tada visi kaimynai atbėgo pažiūrėti, kas čia pas juos darosi.

Esančiųjų tarpe pasirodė taipgi ir mūsų dama su vyru ir su drauge.

Sužinoję viską, kas įvyko, visi šeši, susirinkę kambaryje, pradėjo tartis, ką gi jiems daryti.

Toji iš baletinių taip sako savo draugei:

— Labai paprastai! Aš išteku už Nikolajaus. Artistas veda tave, o tie du bendradarbiai irgi sudarys visai laimingą porą, tarnaujančią vienoje įstaigoje. Štai kaip reikia mums padaryti.

Bendradarbis, pas kurį atėjo artisto žmona, sakė:

— Atsiprašau, gerbiamieji! Ji, rodos, krūvą vaikučių turi, o aš ją vesiu. Irgi, žinote, rado kvailutį.

Dramos artistas sako:

— Aš prašau neįžeidinėti mano žmonos. Tuo labiau, aš nenusistatęs ją išleisti už pirmo pasitaikiusio.

Artisto žmona sako:

— Bet aš ir nesikelčiau pas jį. Žiūrėkite, koks jo kambarys! Argi aš galiu keturiuose, su vaikais, čia būti?

Bendradarbis sako:

— Bet aš tavęs su vaikais per patrankos šūvį neprileisiu prie šio kambario. Turi tokį niekšą vyrą, ir dar priedui nori mano kambarį atimti. Matau — jau guli vienas mano lovoje.

Sonečka iš baletinių taikydama sako:

— Tada darykime taip! Aš išeisiu už Nikolajaus, artistas su žmona taip ir pasiliks, kaip buvo, o su Nikolajaus žmona mes apvesdinsim tą kvailį bendradarbį.

Bendradarbis sako:

— Sveikučiai! Dar geriau. Štai aš tuojau su ja užsirašysiu. Laikykite kišenę plačiau! Bet aš pirmą kartą matau tą apsmukusią figūrą. Be to dar, galbūt, ji kišenvagė!

Artistas sako:

— Prašau neįžeidinėti mūsų damų. Aš skaitau, kad tai teisinga išeitis.

Mūsų dama sako:

— Na, ne, žnote, aš nusistačiusi iš savo buto niekur neišvažiuoti. Mūsų trys kambariai ir vonia. Ir nesirengiu vaikotis po komunalinius.

Sonečka sako:

— Dėl tų trijų nedorėlių mūsų visos poros skiriasi, — taip puiku būtų. Aš už Nikolajaus, ta už to. O tie taip.

Čia tarp damų prasidėjo grubus pasikolijimas ir sąskaitos dėl šio ir to. Po to vyrai, su skausmu širdyse, nutarė, kad viskas turi eiti po senovei. Su tuo jie ir išsiskirstė.

Vienok visiškai po senovei nenuėjo. Sonečka greitai išteko už savo kaimyno, artisto žmonos bendradarbio. Ir pas ją pradėjo kartais ateidinėti į svečius mūsų artistas, kuris jai patiko dėl savo minkšto, beginklio charakterio.

O mūsų dama, nusivylusi artisto miestietišku charakteriu, įsimylėjo į vieną fi-

A. S. PUŠKINAS

EUGENIJUS ONEGINAS

Eiliuotas romanas

Vertė STEPAS VAZBYS

Vinco Krėvės-Mickevičiaus
Šviesiam Prisiminimui

TREČIOJI DALIS

(Tęsinys)

XII

Nūdien kiti jau pučia vėjai,
Pamokslai knygos' įkyrėjo,
Ir blogis gėrį stumia lauk,
Ko ir reikėję juk sulaukt.
Mūza nūn britų viešpatauja
Ir ką ji beria pilna sauja:
Melmotą valkatą, bet vyrą,
Išsvajojusį Vampirą,
Korsarą, Amžinąjį Žydą,
Sbogarą — mįslę iš po šydo.
Nūn dainius Baironas apvilko
Bespalyvėm skraistėm romantizmą.
Juokinga girti egoizmą.

XIII

Draugai, gal leistis į pakalnę?
Gal vykdant deivių patarimą,
Kamuoti liausiuos svaigų rimą,
Savęsp priimsiu kitą velnią.
Nebojant Thebo įspėjimo
Aš proza kaitinsiu jaunimą.
Tačiau ne antžmogius sukursiu,
Senove paprasta užbursiu.
Ne niekšų šunkelių žygius
Romanuos' stengsiuos aš išpūst.
Aš atvaizduosiu palengvėl
Jums skaisčią rusų šeimą vėl
Ir meilės nekaltos švelnumą,
Ir papročių senų žavumą.

XIV

Senuko dėdės ar tėvelio
Žodžiu prašnekinsiu blaiviu.
Gal liepom žengsiu prie upelio,
Kur jaunių bėgta rendez-vous.
Sukrėsiu meile didžia, baisia,
Pavyduliavimo kančiom.
Sutaikines vėl nejučiom
Ožius į cerkvę tuoktis leisiu.
Dar prisiminsiu mano aistrą
Prie kojų raustančios gražuolės,
Kai su ugnim perdrąsiai žaista,
Va banque'ą lošia taip keistuolis.
Nūn vaidinu baigtuvių aktą,
Atodūsiais palydžiu laimę.
Nerasti jūron mesto rakto!
Verčiau pas Tanę vėlek eimė.

XV

Laiminga Tanė tu nebūsi.
Voratinklį supynus sau,
Jin įsipainiosi, kaip musė,
Išbrisi palaužta tačiau.
Kol dar širdis negavo smūgio,
Tu nardai potvyny jausmų.
Bet greit pritrūksią tau geismų,
Ir nebeleis širdis jau ūgio.
Tuo tarpu puolus prie šaltinio
Semies jo drebančia ranka,
O karštos lūpos vardą mini,
Kuris brangesnis už betką.
Visur, visur sekioja jis,
Lyg rojaus gundantis žaltys.
(Bus daugiau)

ziologą. O kas liečia Nikolajų, tai jis, rodos, dabar romanų neturi, ir jis visiškai paskendęs darbe, bet su Sonečka jis, nežiūrind to, kartais susitinka, ir laisvadieniai jį neretai važinėja su ja į užmiestį.
Vertė K. Taliunevičius

PETRAS ŠIRVOKAS

Nauja Juozo švaisto knyga

230 psl. įdomiausių lietuviškų nuotykių.

Kaina \$2.00. Kreiptis į

NAUJIENAS, 1739 S. Halsted St.
CHICAGO 8, ILLINOIS

KALBOS DALYKAI

REDAGUOJA
DR. P. JONIKAS

Dėl angliškųjų skolinių žodyno praktiškumo ir naudingumo

Ungurupis "Sandaroje" parašė, kad toks žodynas "lietuvių kalbos praktikai nereikalingas". Jis net prikišo "Saulės" laikraščio kalbą ir teikimą skaitytojams barbarizmą.

Nagi, pažiūrėkime, ar iš tikrųjų taip yra.

Dažnai nusiskundžiama ir mėginama pasiteisinti, kad be angliškųjų svetimybių išsiversiti negalima, nes jų sąvokoms reikšti neturime lietuviškų žodžių. Čia tik dalelė tiesos, nes tik kai kurių žodžių neturime, o kitus visus turime, bet jų nevartojame. Neturime pvz. žodžio *overauzėms* pavadinti (nors ir galima jas būtų vadinti *antkelniais*). Yra ir daugiau panašių žodžių (jie visi bus sudėti žodyne), kuriuos nelengva lietuviškai pavadinti. Bet tai tik maža jų mažuma, o didelę jų daugumą labai lengva pavadinti gražiai lietuviškai, žinoma, jei tik norima... Visa bėda, kad nenorima. Bet ar visų lietuvių nenorima? Ne. Daug jų nežino, kaip tuos lietuviškai angliškų žodžių, tuos anglicizmus pavadinti grynai lietuvių kalba. Ne tik tai nežino, bet ir neturi iškur to žinojimo gauti.

Štai kodėl yra rašomas šitas žodynas.

Bet tai tik viena jo rašymo priežastis; jų yra ir daugiau.

Visa trečioji dalis lietuvių tautos gyvena Amerikoje, ir lietuviškai angliškų žodžių ji vartoja daugelį metų, ir vartoja gausiai. Daug A. lietuvių įpina į savo kalbą kuone pusę angliškų svetimybių. Ir ta jų kalba — noroms nenoroms reikia tiesą pasakyti — jau nebėra tik lietuvių kalba, bet lietuviškai angliška. Kad ir kaip mes jos nepakenčiame, ji yra faktas — dalis A. lietuvių dvasinio gyvenimo.

Dabar, turint galvoj ir širdy, kad kada nors ir kas nors rašys A. lietuvių gyvenimo (medžiaginio ir dvasinio) istoriją, kyla svarbus klausimas, ar parašys ir apie jų kalbą. Na, bendrai apie kalbą gal ir parašys šiek tiek, bet tik jau tos kalbos žodyno tai tikrai nerašys: viena, kad darbas yra didelis ir sunkus; o antra, kad žodynai į istoriją juk nededami. Bet tai nebūs A. lietuvių gyvenimas visas bei pilnas — nebūs jų kalbos, kurią jie čia sudarė atvykę ir vartojo iki savo mirties... O juk iš kalbos nemaža galima pasakyti apie ta kalba kalbėjusių žmonių praeitį, jų gyvenimą ir kultūrą.

Ir šitą didelę spragą tegalės užpildyti tik lietuviškai angliškų žodžių žodynas, kuris, deja, dabar kai kuriems atrodo labai nereikalingas — net barbarizmą brūkimas skaitytojams...

Be to, juk ateis laikas, kada A. lietuvių bus jau visai iš-

nykę, o tuo tarpu Lietuvoje lietuvių bus aukštai pakilę kultūroje ir medžiaginėje gerovėje. Jie negalės tik juokais nuleisti trečiosios dalies savo tautos. Oi ne! Jiems rūpės jos praeitis, jos medžiaginis ir kultūrinis gyvenimas, ypač kultūrinis, taigi ir kalba.

Bet iš kur jie tą kalbą gaus, jei ne iš žodyno?

Negalima nepasakyti, kad šitas žodynas turi nemaža ir mokslinės vertybės, ypač kalbininkams. Štai ką jo autoriui yra parašęs prof. Alfred Senn.

K. D. Redakcijos prierasas

Visai teisingai "Kalbos dalykų" skyriuje skelbiamojo "Angliškųjų skolinių žodyno" autorius Dr. A. Margeris pabrėžia didelę tokio žodyno reikšmę ne tik mūsų istorijai, kalbotyrai, bet ir kalbos praktikai.

Naivus ir nerimtas yra priekaištas, kad šis žodynas nieko neduodąs kalbos praktikai. Kaip tyčia daugeliui šių angliškųjų skolinių bei barbarizmų autorius duoda gerus lietuviškus atitikmenis, kuriuos skaitytojas gali pasirinkti vietoj šių barbarizmų. Pvz. iš žodynėlio mes matome, kad nėra reikalo vartoti angliškąjį *draiverį*, nes turime *vairuotoją*; kam vartoti *džiodžę*, kad turime *teisėją*; kam tas *burdiengierius*, kad turime *įnamį*, ir t.t.

Taigi Dr. Margeris, kuris yra pasiryžęs pateikti platesnį angliškųjų skolinių žodyną, nors ir nebūdamas specialistas kalbininkas, atliks didelį kultūrinį darbą, labai naudingą ir mūsų kalbos praktikai, amerikinei lietuvių kalbai gryninti, nes jis ne kelis ar keliolika barbarizmų su grynais lietuviškais atitikmenimis pateikia, bet surašys didelę daugybę. Visi už tai turime būti jam dėkingi.

Tik, gal būt, kaip kai kas nurodo, tektų, bent laikraščiu, žodyną labiau apriboti: terašyti, sakysime, tik seniai čia atvykusių iš Lietuvos lietuvių angliškuosius skolinius, jau nebeatsižvelgiant į daugelio čia gimusių kalbą, kurioje daug daugiau esama angliškosios įtakos. Ir vėl, savo ruožtu, teireikėtų surašyti į žodyną tuos skolinius, kuriuos dažnai ir daugumas vartoja. Jei jau būtų galima čia pritaikyti "matematini" matą, tai gal tik tokius žodžius, kuriuos vartoja maždaug 75% tų ateivių, ir tai bent 75% savo kalbėjimo atvejais. Mat, visų visitetelių skolinių vis tiek neįmanoma šiokiu užsimejimu surašyti. Taip pat reikėtų pageidauti, kad autorius, kiek tik įmanoma, žo-

"Slavic and Baltic Studies" Aukštai Gerbiamas Tamsta: Baltistikos skyriaus vardu lėkoju Tamstai nuoširdžiai už atsiųstą knygą *Šliuptarniai*. Mums šitas leidinys labai naudingas.

Paskutinį skyrių (*Lietuviškai angliško žargonu žodynelis*) paminėsiu mūsų kalbotyros bibliografijoje.

Dar kartą dėkodamas, pasieliuku su aukšta pagarba,

Prof. Alfred Senn, Departamento direktorius".

O angliškųjų skolinių žodyno "Šliuptarnių" knygoje įdėta tik 12 puslapių. Nesunku atspėti, ką prof. A. Senn pasakys, kada jis gaus visą žodyną. Bet apie tą žodynėlį atsiliėpė ir kiti; tik gailla, kad dėl vietos stokos negalima čia jų laiškų sudėti.

Dr. Alg. Margeris

džius ir sakinius užrašytų iš kitų žmonių lūpų, ne kiek nepridirbdamas (nors jis ir sakosi taip darąs), nes tuo būdu padidėtų teikiamosios medžiagos autentiškumas ir svarba.

Žinoma, šioks ilgesnis žodynas normaliomis tautos gyvenimo sąlygomis (kaip nepriklausomoje Lietuvoje) būtų buvęs spausdinamas ne dienrašty, bet daugiau specialioje spaudoje. Bet ką dabar padarysime, kad mūsų kultūrinis gyvenimas nėra čia toks ištaigingas. O dėl to patarimas mesti tokį žodyną skelbus laikrašty tėra tik viešas kultūrinio darbo, jo reikšmės nesupratimo ir jo priešiško doku-mentavimas.

Kai kurios pataisos

1954 m. spalio 23 d. "Literatūros" priede atitaisyti kai kurių Vilniaus krašto sričių vietovardžiai:

5 psl. Kūna pastraipoj išspausdinta *Pavoverių*, turi būti *Pavoverės*. 5 psl. Pašaminės pastraipoj po žodžio *užžibinta* pridėti *graudulinė*; 9 psl. Ūsiai, Kumpotis, Šalnaitis — išspausdinta *Sudota*, t. b.: *Suduotà*; 9 psl. Kretonai (trečioji eilutė iš apačios) išspausdinta brūkšnys ir Kerplėšai, t. b.: vieton brūkšnio — kabnelis ir *kerplėšai* (mažąja raide ir be kabučiu); 10 psl. Vileikėlė, po žodžio *Vileika* t. b.: (2-oji *Vileika*) *Vileiskaja*, 1907 m. rusai pakeitė į *Novo-Vilejsk*, lietuvinant pavadinta *Naujoji Vilnia*. Nei senos, nei kitokios Vilnios nėra, upė — *Vilnelė*. Užtenka tik *Vilnia*; 10 psl. *Bezdonys*, išspausdinta *Bezday*, o turi būti *Bezdanj*.

1955 m. sausio 28 d. "NAUJIENOS", 5 psl. "Šis tas apie VILNIAUS krašto vardyną" pataisyta:

Pirmame skirsny, Voropajovo aprašyme po žodžių: "Sako, per 20 žmonių" išleista straipa *Polovo*, reikėtų nors trumpai apibūdinti reikšmę, palyginus su *Palavene*, nes tai turi reikšmės kraštotyrai. Vilnijoje plačiai vartojami žodžiai *palà, palas*. Po žodžio *Pripliaska*, pridėti: Vilnijoje — *pliaskos* — brūškos. 3 skirsny 12 eilutė iš apačios išspaus-

dinta *Ilukštis*, turi būti *Ilukštės*.

1955 m. sausio 29 d. "Literatūros" priede (Pluoštelis kraštotyros žinių) papildytina:

10 psl. Gudagio straipoj gale žodžio *Gudagojus*, pridėti *Gudakiemis*. 10 psl. Melagėnai miest., po žodžio *Bružiką* raides *J. S.*, turi būti *S. J.* 10 psl. Rimšėnų straipoj iš sakinio "Kai grįši, nieko nerašysi", išspausdintas klausukas išbraukti. 10 psl. Simno pastraipos gale po žodžių "sustojimo vieta" pridėti: pavadinta *Simnas*. Išspausdintą *Andrioniškį* pakeisti į *Indrioniškį*. Vietoj *Parajanovo* turi būti *Parafijanovo*.

Pavadinimai *Šventėnys* ar *Šventėnai* neturi pamato: pirmas pavadinimas pradėtas vartoti spaudoje atgavus, atseit, 1904 m. balandžio 24 d., antras — įvestas b. Šventėnų dekanokun. Petronio, 1907 m. bei pirmojo Šventėnų lietuvių gimnazijos direktoriaus prof. Z. Žemaičio 1918 m. Abu du kilę iš Tverėčiaus apylinkės. Aš jų atlietuvinimo neneigiu, nes jie tai darė atsikratant slavizmą. Dabar prisitaikoma prie vietinės tarmės. J. Žygas

*Chicagiečiams susisieki mo nelaimės kiekvienais metais kainuoja \$40,000,000. Kiekvienos nelaimės metu jūs užmoka te savo dalį. Padėkite sumažinti tą milžinišką sumą, įstojant į "Crusade for Traffic Safety".

TWO OF A KIND

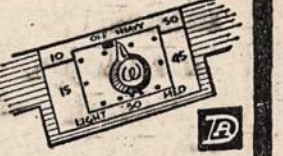
Women found out fast that wash could be done more quickly, more conveniently and with much better results in an automatic washing machine. Then there was no stopping until they could shake off that other washday bane — clothesline drying.

Always receptive to feminine wiles and ways, the men behind the washing machines got busy! They invested time and money and lots of thought in producing clothes dryers fitted to the pattern of a modern lady's busy pace.

One interesting new approach to clothes drying, the Whirlpool 1955 Imperial automatic dryer, matches a washer of the same name. These two were designed with an eye to changes in decorating schemes. Finished in baked-on white enamel, with stain, rust and mar resistant porcelain enamel tops, the appliances provide illuminated control panels color-keyed to newest trends in kitchen decor. Yellow and white with aquamarine accents and gold frames, the panels look as smart as they are.

First of all, a timer dial can be set anywhere from one to sixty minutes. A moving red guide light follows the timer's journey so that a lady can tell at a glance how the drying is progressing. Other guide lights point up temperature selected.

Three drying temperatures are possible (with a fourth delicate fabrics cycle for good measure). A fabric guide indicates that HOT is for rugs and woollens, MED. for whites and cottons, WARM for silks and nylons.

Available in both gas and electric models, this dryer assures completely safe operation. When the door is opened, operation stops and an interior light turns on. Close the door and operation resumes automatically. When the job is finished, a buzzer sounds and the machine shuts off.

And there you are! With nice, clean, dry and wrinkle-free clothes — and not a bit of lugging, lifting, stretching, bending or hanging in a laundry load!

Premijuotasis Jankus

“Namą geroj gatvėj” paskaičius

Materialinės gerovės sieki- lių, muzikos ir literatūros po- mas ir meilės palaima, gyve- nimiškoji tikrovė ir įstatymai, gaulės kasdieniniu praktika- oficialusis ir intymusis žmo- vims. Stasė graži, jauna, visų vyrų norima “toji pati tikroji moteris, su kuria būčiau tik- rai laimingas”, sako autorius. Ji myli savo vyrą ir nori turėti laimingą šeimą.

Dėl tos meilės ir dėl šeimos gerovės (dėl namo geroj gat- vėj) ji leidžiasi fabrikanto sū- naus prievartaujama, laimi reikiamus namui pinigus, bet praranda šeimos laimę. Advoka- to Mažrimo šantažas ją stumia į tolimesnius nusikaltimus ir visišką neištikimybę vyrui.

Tą jautrią, tyrą, vitališką ir talentingą asmenybę sužlugdo kreivą laimę rodančios ir tai laimei siekti neleistas priemo- nes siūlančios socialinės aplinkybės. Kitose aplinkybė- se ji galėtų suvaidinti Margari- tos vaidmenį, bet miesčioniš- koje tikrovėje ji žūsta.

Šitų priešgynybių sukonce- ntravimas Stasės asmeny ir jų lukštenimas liudija Jurgio Jan- kaus “komplikuotų charakte- rių” pamėgimą ir įdomų jų iš- sprendimą. Kilnūs jausmai ne- būtina “tyrose” sielose turi gyventi.

Ne toks turtingas savo vidu- mi yra namo garbintojas — Stasės vyras. Didžiausias jo jaunystės idealas — “gyventi puošniuose namuose”. Susmul- kėjimas, pavyduliavimas, įta- rinėjimai jį paverčia pasigai- lėjimo verta kreatūra, kuriuje moteris neranda atramos. Jis taip pat siekia šeimos laimės, akiai myli Stasę, bet savo el- gesiu ją nuo savęs stumia.

Jo nevykusio elgesio prie- žastimi galima būtų, bent iš dalies, laikyti taip pat sociali- nes aplinkybes, nors autorius to momento nepabrėžia. Rea- listiniam vaizdavimo būdai šiuo atveju pasitarnauja liki- mas.

Blankiausias portretas yra advokato Mažrimo. Jo blaivus cinizmas, jo sugebėjimas “pa- gauti gyvenimą už ragų” ir vykdyti nusikaltimus, “prieš kuriuos įstatymų nėra”, paaiš- kėja tik knygos gale. Nors ir neryškus Mažrimo vaizdas, nors ir ne visai aiškus jo nu- sikalstamasis vaidmuo sveti- mos šeimos tragedijoje (neiš-

Grįžęs iš tarnybos ir savo žmonos neradęs, teismo rašti- ninkas ateina pas Mažrimus. Stipriai nugėres, jis tęsia sa- vo šeimos istoriją toliau, at- skleisdamas, kad anksčiau mi- nėtasis Stasės išprievartavi- mas buvęs jos pačios išprovo- kuotas pinigines kompensaci- jos gavimo tikslu (namui pirk- ti) ir kad dėl vėlesnio Stasės puolimo bei šeimos suardymo kaltas adv. Mažrimas, kuris, žinodamas visas bylos smulk- menas, Stasę šantažavęs ir ją išnaudojęs.

Beveik visa jaunų žmonių tragedija atpasakojama tą pa- tą vakarą. Tik baigiamieji pus- lapiai liečia vėlesnes dienas, kurių įvykiuose dalyvauja ir pats autorius: pabėgusi nuo vyro Stasė neaiškiomis aplin- kybėmis miršta, o Mažrimas prisipažįsta prie teismo rašti- ninko jam mestų kaltinimų.

Personažai

Bene didžiausiu ryškumu iškyla Stasės portretas, kuriame švelnaus moteriškumo bruožai pinasi su nusikaltė- liškais veiksmais, kuriame gė-

plaukiąs nei iš jo būdo, nei iš jo polinkių), bet intrigos eiga išryškina šiame romane jo bū- tinumą. Kartais ir tuštuma su- manaus dailininko kompozi- cijoje gali reikšti “būtinai rei- kalingą” dėmę.

Kompozicija ir intriga

“Namas geroj gatvėj” pri- klauso prie tos rūšies apysa- kų, kurios skaitomos vienu prisėdimu. Intriga pinama su- maniai ir įdomiai. Prasideda tariamai nesuinteresuotu pa- sakojimu, kuris vėliau tęsia- mas kito asmens ir kurio veik- sme galų gale pasijunta visi trys veikėjai — du pasakoto- jai ir klausytojas — patys da- lyvaujau.

(Tęsinys 7-me pusl.)

Lengva paskelbti skelbimą Naujienose

Paprastą “Classified” skelbimą labai lengva paskelbti NAUJIE- NOSE. Jis reikia aiškiai parašyti ant lapo paviršiaus ir pasiųsti to- kiu adresu:

NAUJIIENOS

1739 SO. HALSTED ST.
Chicago 8, Illinois.

Reikia apskaičiuoti, kad laiškas laiku pasiektų dienraštį. Kas nespėja laiško parašyti, skelbimą gali pranešti telefonu. Reikia paskambinti **Haymarket 1-6100**, pasakyti, kad norite pa- skelbti skelbimą ir pranešti skel- bimo turinį. NAUJIIENŲ tarnau- tojos jį užrašys ir suteiks visas reikalingas informacijas. Skelbimai turi pasiekti dienraštį prieš 4 val. vakaro, jei norite, kad būtų išspausdinti rytojaus NAUJIIENOSE. Šeštadieniais skel- bimai priimami iki 12 val. Sek- madeniais — iki 11 val. ryto.

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS.

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

Prekės be brokų ★ Kainos be užprašymų
Klientų sąskaitos neparduodamos Finance Co.

TRYS DIDIEJI JAU ATVYKO

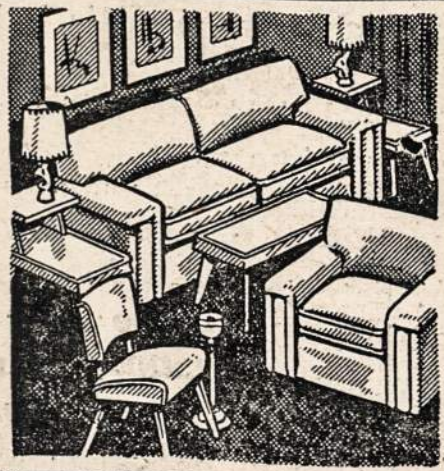
**Furnish
3 ROOMS!
For Only \$399**

Puiki sofa,
2 staliukai,
kavos staliukas,
peleninė,
kilimėlis
\$17460

Lova, dvigubas dre-
seris, veidrodis, komo-
da, springsinis matra-
sas, 2 pagalvės, 2 lem-
pelės — tikrai

\$16490

Chromo stalas,
4 puikios kėdės,
9x12 linoleum
tikrai
\$5950

**EASY
TERMS**

FURNITURE CENTER, INC.

Įmonės vedėjas: JUSTAS LIEPONIS

3224 So. Halsted Street

Victory 2-4226

Prekyba atdara: Pirmadieniais ir ketvirtadieniais 9—9:30 val. vakaro.

Kitom dienom nuo 9 iki 6 valandos vakaro.

Sekmadeniais nuo 10 iki 5 valandos vakaro.

Aleksas Brinas

GENERAL CONTRACTOR

- Naujų namų statyba
- Namų remontavimas
- Vidaus įrengimai
- Garažų statyba

20 metų patyrimas
Greitas ir sąžiningas darbas

4339 S. Hermitage Ave.
FR 6-3922 LA 3-9719

(Tęsinys iš 6-to pusl.)

"Kas bus toliau?" klausimas kankina skaitytoją, kaip gerame kriminaliniame romane. Psichologinės plonybės ir turtingi charakteriai šiai knygai

suteikia išimtinio vertingumo. Pagaliau, Jankaus pasakojamasis talentas, atrodo, neturi sau lygaus konkurento emigracinėje mūsų literatūroje.

Prikiština, gal būt, nebent tai: vietomis net per daug dė-

mesio intrigai. Kandikliai, pėdsakai ir pistoletai padeda sumegzti atskiras scenas, bet daugely vietų, atrodo, galima buvo apsieiti ir be jų. Kiek staigi ir ne visai pagrįsta pa-

Nežiūrint, tačiau, to, "Namas geroj gatvėj" priklauso prie vertingiausių, praėjusiais metais išėjusių, knygų. Nuspręsdami ją premijuoti rašytojai, atrodo, nepadarė klaidos. A. S.

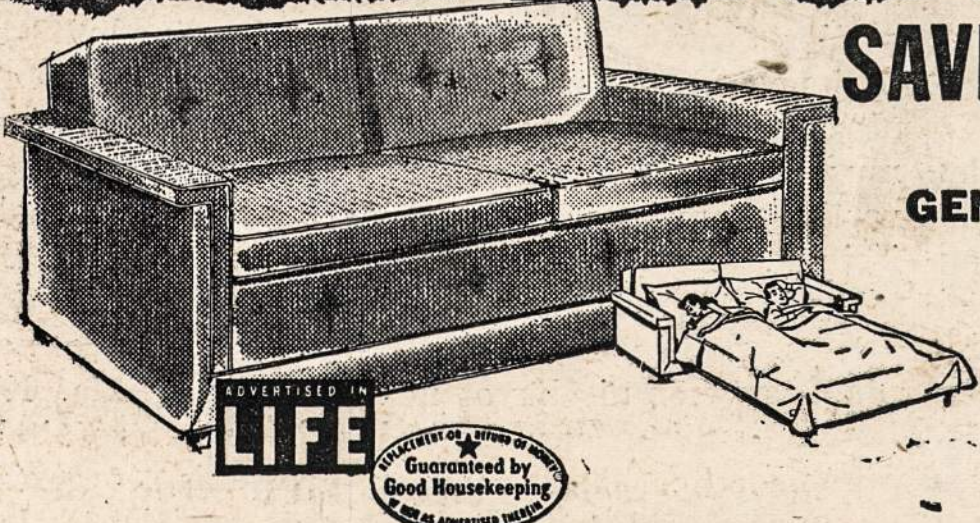
YEAR'S BIGGEST MATTRESS SALE

- SAME HIGH COIL COUNT AS TOP-QUALITY, LUXURY MATTRESSES!
- SAME PRE-BUILT BORDERS FOR YEARS OF EXTRA WEAR!
- SAME TRU-BALANCE INNERSPRING CONSTRUCTION, FOR THE HEALTHFUL FIRMNESS PIONEERED BY SEALY!
- SAME QUALITY MATCHING BOX SPRING, JUST \$39.95!

It's that time again! . . . the once-a-year chance for YOU to SAVE REAL MONEY on a genuine Sealy Innerspring Mattress! No wonder really value-wise women wait all year for the biggest SALE in the bedding business! Here's an absolutely matchless VALUE because only Sealy brings you TRU-BALANCE FIRMNESS in an innerspring mattress priced so low! So come in TODAY!

\$39.95
**ONCE-A-YEAR
PRICE**

ANOTHER GREAT *Sealy* 74th ANNIVERSARY VALUE

SAVE DOLLARS and DOLLARS GENUINE *Con-sealy-bed*

- ★ With Special Sealy Anniversary mattress.
- ★ Sealy Anniversary Con-Sealy-bed is handsome sofa-by-day, full-size deluxe bed-by-night!
- ★ Choice of elegant modern decorator fabrics.
- ★ Exquisite styling fits any room scheme!
- ★ Includes exclusive Sealy "Wrist-Flip" operation! Converts from sofa-to-bed so easily, so quickly a child can do it!
- ★ Makes 1 room do the work of 2!

ONCE-A-YEAR SALE PRICE **\$199.50**

SOLTIS HOME APPLIANCES AND FURNITURE

2647 W. 51st Street HEmlock 4-7095

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

STUDENTU

DIENOS

REDAGUOJA REDAKCINĖ KOLEGIJA:

L. Sabaliūnas, L. Širmulytė ir J. Šmulskštys

Redakcijos adresas: J. ŠMULSKŠTYS,

816 W. Green St., Urbana, Ill.

Rinkimams artėjant

Maždaug už savaitės vėl rinksime centrinę Amerikos lietuvių studentų valdžią. Šia proga verta bent trumpai apžvelgti dabartinių Studentų Sąjungos centrinių organų ir jų specialiųjų komisijų veiklą šiais mokslo metais.

Bendrai vertinant šių vienetų darbą, reikia pripažinti, kad juos sudarę asmenys dėjo daug pastangų su tikslu Sąjungos veiklą praplėsti bei pagyvinti. Kai kuriose darbo srityse jiems tas pasisekė, kitose dėl jų pačių, ar bendrai visos studentijos ir lietuviškosios visuomenės nerangumo ir abejingumo rezultatai buvo mažesni nei tikėtasi. Pavyzdžiui, visi turime pripažinti, jog centro valdyba labai teigiamai praplėtė Sąjungos veiklą, įkurdamą užsienio skyrių. Iš kitos pusės jai blogiau sekėsi šalpos reikaluose bei pusėtinai blogai metrašio leidime, kuris buvo pradėtas dar trečiosios centro valdybos ir kurį turėsime baigti arba galutinai palaidoti sekančios centro valdybos kadencijos metu.

Neoficialiai mums yra pranešta, jog centro valdyba yra sudariusi pilną ir išsamią Sąjungos narių kartoteką. Taip pat žinoma, jog buvo dėta pastangų suorganizuoti studijas baigusius S-gos narius. Apie Pasaulio Liet. Studentų Atstovybės perorganizavimą, kuris taip pat buvo vienas iš originaliųjų dabartinės c. v-bos tikslų, dar nieko nesame girdėję. Tačiau galima tikėtis, kad netolimoje ateityje daugiau išgirsime apie įvykusį persiorganizavimą ir jo pasėkoje suaktyvėjusią šio vieneto veiklą.

Kiek atsimenam, per pereinamus rinkimus dauguma dabartinės c. v-bos narių žadėjo pagyvinti svarbią S-gos Informacinės Komisijos veiklą, organizuoti vasaros ir žiemos sportines ir studijines stovyklas. Kiek šiose srityse padaryta, skaitytojai gali patys geriausiai spręsti. Tie patys asmenys per rinkimus studentams žadėjo vienybę, tikrą demokratinį charakterį bei politinio ir pasaulėžiūrinio elemento išjungimą Stud. S-goj. Pažadai buvo labai gražūs ir su jais visi ir visada sutiksime, nors galėtume kvestijonuoti jų nuširdumą bei reikalingumą tuo metu kai jie buvo daromi, t. y. prieš praėjusius rinkimus. Senesnieji S-gos nariai puikiai atsimins, jog prieš praėjusius rinkimus S-goje egzistavo vienybė ir tikras demokratinis charakteris. Nebuvo tada S-goje nei pasaulėžiūrinio bei politinio elemento. Ar šiuo metu turime žadėtą vienybę, tikrą demokratinį charakterį ir

visišką politinio bei pasaulėžiūrinio elemento išjungimą, skaitytojai ir čia patys galės geriausiai nuspręsti. Galima būtų tikėtis pridurti, kad dauguma c. v-bos narių nors ir darė viršminėtus pažadus, tačiau daug savo energijos buvo paskyrus rinkiminių įstatų pakeitimui. Tas buvo daroma visiškai mesitarian, bei nebandant nuomonių skirtumus išlyginti su ta S-gos narių grupe, kuri manė, jog įstatų, c. v-bos siūloma prasme, nereikėtų keisti. Jei c. v-ba būtų parodžiusi bent mažiausią norą šiuo kontraversiniu klausimu tartis bei bandyti kompromisiniu būdu lyginti nuomonių skirtumus, S-goje būtų buvę daug daugiau nuširdumo.

Suvažiavimų šaukime, tarptautinėje reprezentacijoje bei lietuviškojo biuletenio leidime dabartinė c. v-ba, jos pagalbiniams organams bei atskirių skyrių valdybos (ypatingai Chicago,

V. ADAMKAVIČIUS

Bendruomenė ir studentai

Atrodo nesuklysiu, kad kiekvienas protaujantis individas įvairiai jam prieinamais ir suprantamais būdais siekia išpildinti esamoje bendruomenėje, išreiškiant instinktyvų individo priklausomumą gyvenamai aplinkai. Bendruomenės apimtis yra neapibrėžta. Bendravimas, ieškant daugiau ar mažiau bendrų tikslų, deda pagrindus organizuotai bendruomenei, kuri prasideda šeima ir baigiasi žmonija, pasauline šeima. Žmogaus siekis priklausyti bendruomenei yra natūralus, nes bendravimo formoje žmogus turi progos išreikšti savo asmenybę ir tuo pačiu įgalina jo artimą atskleisti savąjį "Aš". Daugumoje tas individualus "Aš" gyvenime yra genealiai kūrybingas, nors tam fikrais atvejais — labai pragaištingas. Bendruomenė vienus ir kitus pasireiškimus apjungia savo rėmuose, mes jie sudaro pilną žmogaus dinamiškąją egzistenciją.

Bendruomenės paskirtis tautinės grupės ribose turi specifinį tikslą, tuo labiau, kai tautinė grupė išimties keliu atsiranda nenormaliose gyvenimo apylostose. Tada tautinė bendruomenė tampa tautos išsilaukimo ir jos kovos laidas. Šiuo atveju lietuvių tautos pergyvenamas laikotarpis turėtų būti tampriai surištas su bendruomene, išreikšta organizacinėje formoje.

Nenagrinėdamas bendruo-

Detroitas ir Hartfordas) tęsė savo pirmatypų sekmingai pradėtą darbą. Bendra informacija skyrių ir paskirų narių atžvilgiu buvo gera, išskyrus, aišku, visuotinį S-gos suvažiavimą Chicagoje, apie kurį buvo informuojama pavėluotai bei daugiausia vienos pasaulėžiūros spaudoje.

Išvadoje, rinkimų į centrinis S-gos organus išvakarėse, yra aišku, jog šios centrinių organų kadencijos metu buvo gana daug padaryta, tačiau ne tiek daug, kiek buvo galėta, tikėtasi ar žadėta. Šiuo metu tegalima tikėtis, kad mūsų naujoji valdžia dabartinės S-gos silpnąsias puses sustiprins, o stipriasias nesulpnins. Kas svarbiausia ir ko, tur būt, kiekvienas lietuvis studentas daugiausia trokštų, tai, kad naujieji centriniai organai be didelio triukšmo, iškilmingų pažadų bei deklaracijų pozityvomis pastangomis gražintų Sąjungai nuširdumą, kuris buvo prarastas praėjusių rinkimų metu.

menės filosofinės interpretacijos, paliesiu organizuotos tautinės bendruomenės svarbą ir jos sunkų kelią Amerikos lietuvių išeivių tarpe.

Viena iš ryškiausių pereinamųjų mūsų periodinės spaudos aktualijų buvo ALB organizacijos steigimosi vargai. Spauda svarstė bendruomenės naudingumą, jos reikšmę, tikslus ir ateities planus. Iš įvairių pasisakymų, gavosi įvairių interpretacijų. Neatrodė, kad oponentai būtų vieni kitus įtikinę. ALB organizavimas nei kiek nepaspartėjo, aptilo ir spauda. Nesinori tikėti, kad sąmoninga išeivija palaidotų visais atžvilgiais naudingą ir būtiną organizaciją. Šiame atveju studentijos vaidmuo gali turėti didelės reikšmės.

Besvarstant organizavimosi sunkumus, susidarė vaizdas, kad bendruomeninės organizacijos tėvai išleido savąjį kūdikį neatsižvelgdami į specifinius dabarties sąlygų reikalavimus. Ir kas svarbiausia, pervertinę tremties ir emigracijos išeiviją. Bendruomenės organizacija turėjusi vadovauti išeivijos politinam ir kultūriniam gyvenimui buvo nepalankiai sutikta egzistuojančių organizacijų. Bendruomenės organizacijos kūrėjai išleisdami tokioje formoje savąjį kūdikį užmiršo, kad organizacija sudaro žmonės, kurie pilni ambicijų. Atsiradęs nepasitikėjimas paplito me tik ankstyvesnių ateivių tarpe, bet ir tremtiniuose. Esami politinių organizacijų vadai, vedą kovą

už Lietuvos laisvę iki šiai dienai, viešai nepasisakė esą priešingi ALB tikslams, bet jos entuzijastiškai ir merėmė. Kultūrininkai patraukė irgi į "visas puses". Nenorėdami palaiduoti organizaciją kūrimosi laikotarpyje, jos šalininkai pasūko nauja linkme, aiškindami, kad ALB aukščiausias tikslas yra kultūrinė, centralizuota veikla. Trumpai tariant, Bendruomenės organizacija bus mūsų tautos kultūros puoselėtoja ir saugotoja. Naujoji kryptis, atrodo, būtų visiems priimtina. Pastangos vertingos, bet prieš tai papūtę abejingumo vėjai vis dar sulaiko svyrųjančius, o buvusiems karšties priešininkams nepatogu atsakyti anksčiau užimtųjų pozicijų. Tad tokioje merdinčioje padėtyje ir randamės. Tera aišku, kad jeigu bendruomenės vadai būtų pramatę truputį į priekį ir pristatę organizaciją tokioje formoje, kurioje ji dabar aptariama, tai nereiktų taip sunkiai stumtis pirmyn.

Ne vienam kils klausimas ar organizuotai studentijai verta kelti balsą už Bendruomenę? Atsakymą gausime iškeliant keletą faktų: dažnai girdime, kad mūsų kultūrinis gyvenimas šlubuoja, tolstame nuo savo kultūros, esame maitinami grafomanija, tolygiai mažėjo kultūros darbininkų eilės. Pats skaudžiausias faktas, kad nepajėgiam, ar tiksliau išsireiškus, nėra kam apginti lietuviškus švietimo reikalus ir tai savoje aplinkoje. Gimtoji kalba sunkiai pralaužia kelius į parapijos mokyklas, o kai kur nepajėgia išsilaukyti! Į kur tas veda — kiekvienam aišku. Tiesa, yra lietuviškų kultūrinių organizacijų, kurios atlieka didelį darbą, bet pasitaiko, kad kartais dirbamas lygiagretus darbas. Visą tai pasitaikytų rečiau esant bendrai organizacijai, tvarkančiai kultūrinius reikalus su dideliu būriu prityrusių talkininkų, pasklidusių po visą kraštą. Mūsų švietimo ir auklėjimo klausimas būtų pakreiptas visai nauja, geriau organizuota linkme.

Studentija ypač artimai susidūria su tautinės kultūros problema, mes jos, be specialybės įsigijimo, pagrindinis uždavinys — tautos gyvybės saugojimas. Studentija yra tam gerai paruošta ir sąmoninga. Todėl ir kultūros centro — Bendruomenės organizavimas — jai yra pareiga. Gera būtų, kad Studentų Sąjunga aiškiai ir aktyviai pasisakytų už Amerikos Lietuvių Bendruomenės organizavimosi paspartinimą, per savo narius išplėstų stiprią veiklą. Kiekvieno studento betarpė įtaka į paskirus asmenis, organizacijų valdybas pasieks tikslą — bendruomeninės organizacijos kūrybingą egzistenciją, bet ne vegetavimą.

(Tęsinys 9-tam psl.)

— Berankiai, bėkajai lietuvių karo invalidai tremtyje laukia Tavo pagalbos. Aukok jiems!

Leonas Sabaliūnas

IŠ STUDENTIJOS DARBU

Jau kelinti metai kaip Illinois universitete sėkmingai veikia Akademiniis Sporto Klubas "Lituanica". Savo nepaprasta energija klubas yra atsiekęs žymių laimėjimų tinklinyje ir krepšinyje lietuvių sporto gyvenime ir minėto universiteto ribose.

Velykų atostogų metu "Lituanica" žada aplankyti daugelį lietuvių kolonijų ir vėl mėginti savo jėgas krepšinyje. Yra planuojama aplankyti Detroitą, Torontą, Montrealį ir kitas vietas. Turint omenyje, kad visos tokios kelionės išlaidos turės būti padengtos tu pačių studentų, šį jų žygį turime laikyti vertu visuomenės dėmesio. Kelionės organizatoriais yra Rytas Babickas, Algis Bakaitis ir Remigijus Gaška. "Lituanicos" valdybą sudaro S. Zubkus, V. Gaškaitė ir B. Žemaitis.

* * *

Prieš pusmetį įsisteigusi Lietuvių Studentų Santara, pirmąsias gyvavimo dienas skyrusi skyrių steigimui, pradėjo smarkiai vystyti savo veiklą, suruošdama seminarus studentams aktualiais klausimais įvairiose lietuvių kolonijose. Seminarai skiriami ne tik studentijai, bet ir pačiai lietuvių visuomenei. Kad tokiais seminarais domimasi, galima spręsti iš to, jog yra pageidaujama skaitytas paskaitas platinti lietuvių visuomenėje

Kovo mėn. 3 dieną panašaus seminaro atidarymas įvyko ir Urbanoje. Pirmuoju prelegentu buvo Lietuvių Studentų Santaros Centro Valdybos pirmininkas, Julius Šmulkštys. Savo paskaitoje prelegentas žvelgė į lietuvių politinių partijų problemas Lietuvoje ir tremtyje.

Pažymėtina, kad iš jau veikiančių seminarų Detroito, Bostone ir New Yorke, paskaitų ciklas Urbanoje yra skiriamas grynai lietuvių politinės veiklos apžvalgai.

* * *

Kovo 5 dieną Chicagoje įvyko studentų santariečių suruoštas studijinio pobūdžio vakaras.

Vakaro prelegentu buvo inž. Bronius Budginas, kalbėjęs apie mūsų studentiją Lietuvoje, Vokietijoje ir Jungtinėse Valstybėse. Gerai paruošta paskaita iššaukė gyvų diskusijų, kurios dėl laiko stokos turėjo būti nutrauktos. Kas tose diskusijose buvo ypatingai svarbu, tai palieštas klausimas ar lietuvis studentas pakankamai domisi mūsų visuomenine bei politine veikla ir, bendrai, ar studento įnašas bendruomenei yra pakankamas. "Naujienuose" p-lė Bronė Taujenytė, kaip ir daugelis visuomenės atstovų praityje, palietė šį klausimą; visu aštrumu minėtame susirinkime jis buvo iškeltas ir kol. Lapatinsko. Gerb. kolega į studentijos gyvenimą ir veiklą žvelgė labai jau iš neigiamos pusės.

Lietuvių Studentų Sąjunga JAV, žymia dalimi tokių žmonių kaip Vytautas Žvirždys, Vytautas Kavolis ir kt. dėka, išau-

go į tvirtą, gerai organizuotą šėsių šimtų žmonių vienetą. Visuotini suvažiavimai, sutraukia žmones iš daugelio lietuvių kolonijų, studijų dienos, zoniniai suvažiavimai, ir pagaliau paprasti skyrių susirinkimai yra šaukiama kiekvienais metais. Trys didieji lietuvių laikraščiai savyje talpina studentų skyrius, kurių kai kurie straipsniai savo lygiu pralenkia ne vieną jų, užpildančių mūsų laikraščių skiltis. Sąjunga atstovauja Baltų Federacijoje ir Europos Akademinių Organizacijų Federacijoje; leidžia biuletenių lietuvių ir anglų kalbomis; turi Užsienio skyrių. Tai

STUDIJŲ DIENOS DETROITE

Iš pavasarėjančios Urbanos teritorijos juodas fordas su penkiais studentiškais keliautojais lėkė Detroito linkme į vasario 19 d. įvykstančią pirmąją studijų dieną. Tik penki Lituanistikos klubo nariai — toks mažas ir nežymus skaičius — dėja, jis daug ką pasako kada į atidarymą susirenka vos 50 studentų.

Studijų dienas atidarė Detroito skyriaus pirmininkė D. Racevičiūtė ir, išlaikant studentišką tradiciją, pasigirdo Gaudeamus. Į darbo prezidiumą buvo išrinkti: P. Joga ir J. Kazlauskas pirmininkais; D. Prikockytė ir D. Šeputaitė — sekretorėmis; į rezoliucijų komisiją: A. Barzdukas, S. Rumbutyte ir A. Šimoliūnas.

Rašytojas V. Alantas, pirmutinis studijų dienų paskaitininkas, savo kalboj plačiąja prasme apibrėžė kai kurias lietuvių kultūros apraiškas ribotoj istorijos plotmėj, t. y. nuo nepriklausomybės atgavimo iki šių dienų. Metų bėgyje sukurtosios Lietuvių kultūros vertybės iševijoje yra iškeičiamos į materialistinę dovaną — pinigą, kurio kelias dažnai veda į nutautėjimą, atsižadėjimą to, kas mums, kaip lietuviams yra brangu. Iškeltos diskusijos knygu, vaidinimų reikalu, prelegentą privedė pasiūlyti rezoliuciją tikslu, ydant lietuvių kompozitoriai, kurdami dainas, daugiau taikytusi prie laiko kultūros ir jos dvasios.

Popietiniame posėdyje sekė L. Sabaliūno ir Z. Rekašiaus koreferatai. Skirtingos gyvenamosios vietos abiem kalbėtojam nedavė progos pateikti tikrus koreferatus, tačiau abu vaizdžiai iškėlė mokyklą, šeimą, religiją, organizacijas ir aplinką kaip svarbiausias įtakas žmogaus asmenybės formavimui. Organizacijom, abiejų kolegų sutikimu, tenka didžioji našta, nes lietuviškų mokyklų pilnaprasmingumas jau beveik yra žuves.

Diskusijoms pasibaigus, kol. K. Mikėnas supažindino su Užsienio skyriaus leidžiamu "Lituanus" biuletenių ir jo tikslu. V. Kleiza trumpai pranešė šalpos vajuos rezultatus, kurie buvo gausingi (1,800 dolerių). P. Joga savo pranešime kreipėsi Studentų Gairių reikalais, prašydamas ne tik finansinės, bet ir kores-

pondencinės paramos. CV izd. A. Barzdukas apibrėžė Baltų Stud. Federaciją ir alumnų organizavimą. Taip pat užsiminė apie nario mokestį, kurio iki kovo 15 d. neužsimokėję studentai neturės teisės balsuoti artėjančiuose CV rinkimuose.

Nelaužant seniai išgalėjusių tradicijų pirmoji studijų diena baigėsi meno vakaru, kurio programą sudarė vien studentiškosios jėgos. Solo, duetas, trio, ba-

nas Veteranų Posto Board of Directors narys, šį semestrą savo studijas tęsia Urbanoje.

— D. Tallat-Kelpšaitė ir A. Sidzikauskaitė, vieton į Urbaną išvykusių D. Miecevičiūtės ir A. Kėrelio, įėjo į Chicagos Lietuvių Studentų Sąjungos JAV skyriaus valdybą.

IŠ STUDENTŲ GYVENIMO

— Vasario m. 19—20 dienomis Hartforde įvyko Lietuvių Studentų Sąjungos JAV studijų dienos. Darbo posėdžiams pirmininkavo E. Skrupskelytė ir R. Mieželis, sekretoriavo I. Pešytė ir R. Norvaišaitė. Įvairiais klausimais paskaitas skaitė A. Skrupskelienė, V. Marijošius, V. Kavolis, J. Brazaitis. Studijų dienos buvo surengtos Hartfordo skyriaus valdybos, J. Petkaičio, G. Krasauskaitės ir G. Dragunevičiaus, bei jai talkininkavusios specialios rengimo komisijos.

— Viešėdamas Detroito, vasario 19 d., Santaros centro valdybos sekretorius L. Sabaliūnas, kalbėjo per vietinę radijo valandėlę, "Amerikos Lietuvių Balsą".

— Lietuvių Studentų Santaros atstovu University of Michigan — Ann Arbor — yra Vytautas Dukas, besiruošias magistro laipsniui.

— Raimundas Mieželis lietuvių kalbon išvertė "Skautų Aide" spausdinamą apysaką Vaiduoklių Skiltis. Apysaką vaizdžiai nupasakoja suomių skautų veiklą rusų — suomių kare.

— Arvydas Klorė, Urbanos skyriaus Korp! Vytis valdybos narys, už ypatingą pažangumą noksle yra priimtas į Eta-Kappa-Nu ir Sigma-Tau garbės korporacijas.

— Vasario 18 d. p. p. Navasaičių namuose įvyko Detroito santariečių Initium Semestri.

— S. Šimoliūnas ir V. Bauža, Santaros atstovai, dalyvavo kaip svečiai Detroito Lithuanian Chamber of Commerce bankete.

— Albertas Kėrelis, Don Var-

letas, melodeklamacija, kūrinių skaitymai ir tautiniai šokiai įrodė, kad lietuvių studentų tarpe yra dar jėgų, kurios šalia knygų ir kitiems užsimojimams aukoja laiką.

Iškilmingas posėdis įvyko moderniaame International Instituto pastate. Po Gaudeamus ir sudaryto prezidiumo sekė dr. M. Žilinskienės paskaita. Vaizdžioj kalboj prelegentė apibūdino dabartinę lietuvių studento padėti iševijoje ir liepė neužsimūryti savo tradicijose, bet vis veržtis naujų formų ieškojime. Turime sekti vyresniųjų pagrindu, bet taip pat turime ieškoti ir naujų vertybių.

Inž. J. Mikaila suvažiavimą pasveikino Lietuvių Bendruomenės Detroito apylinkės vardu. Taip pat sveikino Detroito Organizacijų Centro atstovas Gilvydis ir laišku CV pirm. A. Sužiedėlis. CV narys A. Barzdukas savo baigiamajame žodyje pabrėžė, kad panašiose studijų dienoje ar suvažiavimuose turime diskutuoti tas problemas, kurios mums visiem lietuviams studentam yra vienodai aktualios. Tautos Himnas užbaigė posėdį ir uždarė trumpas studijų dienas.

Penki keliautojai vėl ta pačia susisieikimo priemone skubėjo Urbanos linkme, kur savaitgaliui buvo palikti užversti įvairių knygų lapai. —L. Širmulytė

— Vytas Dukas, besiruošias magistro laipsniui.

— V. Valatkaitis ir N. Macevičius deda pastangas per atėnančias Velykas Chicagoje surengti profesūros ir studentijos susiartinimo vakarą.

— Chicagos Santaros, kovo 5 d., surengtam akademiniam vakarui pirmininkavo N. Macevičius. Vakaro metu B. Budginas kalbėjo apie lietuviškąją studentiją, D. Juknevičiūtė skaitė ištrauką iš A. Škėmos šventosios Ingos.

— Kestutis Jėčius, Korp! Vytis Urbanos skyriaus valdybos narys, neseniai perėmė ASK Lituanicos vedėjo pareigas.

— Vasario 11 d., New Yorko Santaros seminare, Lietuvos Atstatymo Komisijos pirmininkas, J. Audėnas, skaitė paskaitą apie kooperatyvų reikšmę Lietuvos ūkiui.

— Naująją Clevelando Studentų Sąjungos skyriaus valdybą sudaro J. Kazlauskas, pirm., R. Minkūnas, V. Gylis, St. Rumbutyte ir M. Eimontas.

— Jonas Bilėnas, vienas iš veikliausių New Yorko Santaros ir šviesos narių, įeina į Studentų Sąjungos rinkiminę komisiją. Kiti du minėtos komisijos nariai A. Pupius ir V. Steponavičius, pastarasis atstovauja Lietuvą Tarptautinės Valstiečių Unijos jaunimo sekcijoje, taip pat yra

— Jonas Bilėnas, vienas iš veikliausių New Yorko Santaros ir šviesos narių, įeina į Studentų Sąjungos rinkiminę komisiją. Kiti du minėtos komisijos nariai A. Pupius ir V. Steponavičius, pastarasis atstovauja Lietuvą Tarptautinės Valstiečių Unijos jaunimo sekcijoje, taip pat yra

— Jonas Bilėnas, vienas iš veikliausių New Yorko Santaros ir šviesos narių, įeina į Studentų Sąjungos rinkiminę komisiją. Kiti du minėtos komisijos nariai A. Pupius ir V. Steponavičius, pastarasis atstovauja Lietuvą Tarptautinės Valstiečių Unijos jaunimo sekcijoje, taip pat yra

— Jonas Bilėnas, vienas iš veikliausių New Yorko Santaros ir šviesos narių, įeina į Studentų Sąjungos rinkiminę komisiją. Kiti du minėtos komisijos nariai A. Pupius ir V. Steponavičius, pastarasis atstovauja Lietuvą Tarptautinės Valstiečių Unijos jaunimo sekcijoje, taip pat yra

labai uolūs New Yorko lietuvių studentų veikloje.

— Mums praneša, kad gegužės mėn. 28—30 dienomis Chicagoje įvyks Akademinių Skautų Sąjūdžio suvažiavimas.

— Studentų Sąjungos Urbanos skyriaus pirmininko B. Juodelio pastangomis Illinois universiteto biblioteka užsisakė daugelį vertingų lietuviškų knygų.

— R. Šilbajoris, naujai išrinktas Korp! Vytis New Yorko skyriaus pirmininkas, ruošia magistro disertaciją apie okupuotosios Lietuvos literatūrą. Į skyriaus valdybą taip pat įeina E. Kaminskas, V. Šventoraitis ir A. Šilbajoris.

— Rytas Babickas, šiais metais gaunąs bakalauro laipsnį elektros inžinerijoje Illinois universitete, aktyviai dalyvauja Studentų Sąjungos, Korp! Vytis ir ASK Lituaniškos veikloje.

— V. Kavoliui laikinai pasitraukus iš Lietuvių Studentų Santaros pirmininko pareigų, jas perėmė J. Šmulskštys.

— Nijolę Velžaitę ir Leopoldą Trečioką, neseniai sukūrusius lietuvišką šeimą, nuosirdžiai svei-

kina ir daug laimės linki — Studentų Dienos, Studentų Sąjungos Urbanos skyriaus valdyba bei pavieniai skyriaus nariai.

— Dar šio mėnesio pabaigoje Urbanos skyriaus valdyba numato surengti spaudos atgavimo 50 metų paminėjimą.

— Remigijus Gaška, FASKo išdininkas bei vienas iš aktyviųjų ASK Lituaniškos narių, ši sėmestrą gauna bakalauro laipsnį chemijos inžinerijoje Illinois universitete. Tolimesnes studijas R. Gaška yra numatęs tęsti Pennsylvania State Collège, kur yra gavęs teaching assistantship.

— T. Naginionis, Bostono Korp! Vytis pirmininkas ir buvęs Sąjungos Garbės Teismo narys, šiais metais gauna politinių mokslų bakalauro laipsnį.

— Pereitame Studentų Dienų numeryje (No. 7) kol. V. Vygančio pavardė buvo atsitiktinai išleista iš Akademinių Solidarumo Deklaraciją pasirašiusių studentų tarpo. Kol. V. Vygantą už šią klaidą atsiprašome. S. D.

— Norime atkreipti skaitytojų bei bendradarbių dėmesį, kad naujasis Studentų Dienų redakcijos adresas yra toks: J. Šmulskštys, 816 W. Clark St., Urbana, Illinois.

Iš studentų ryškiųjų veidų

Liuda Griškelytė yra ilgametė sekretorė bei organizatorė veiklojoje Detroito studentų skyriaus. Iniciatorė Detroito akademikų skaučių ir santariečių skyrių. Anksčiau vaidinusi bei šokusi tautinių šokių trupėje. Reiškiasi spaudoje beletristiniais vaizdeliais. Su kitais redaguoja STUDENTŲ ŽODĮ. Studijuoja komerciją Wayne universitete Detroito (treči metai).

Albertas Kerelis yra veiklus keliose visuomeninio gyvenimo plotmėse. Veteranų Don Varnas Posto Board of Directors. Lietuvių Studentų Santaros Rev. Komisijos narys. Skautas vytiš. Buvęs Lietuvių Studentų Sąjungos Chicagos sk. vice-pirm... Lituaniškos klubo (Navy Pier) pirm... Skautų tunto Lituaniškos adjutant. Korėjos karo veteranas. Baigęs aukštesniąją technikos mokyklą (statybos skyrių). Studijuoja architektūrą Illinois universitete Urbanoje (treči metai).

Leonas Sabaliūnas yra vienas pačių ryškiausių entuziastų studentišrame judėjime. Studentiškos veiklos planuotojas ir vykdytojas. Nepraeis joks didesnis įvykis studentišrame gyvenime be jo aktyvios talkos. Lietuvių Studentų Santaros CV sekretorius, Lietuvių Studentų Sąjungos Užsienio skyriaus narys, narys Akademinių Skautų Sąjūdžio, vienas iš STUDENTŲ DIENŲ redaktorių, vienas iš LITUANUS redaktorių. Buvęs Lietuvių Stud. (Navy Pier) klubo Lituaniškos valdybos narys. ASS Visuomeninių Studijų Būrelio seniūno padėjėjas... Chicagos skyriaus atstovas Europos Akademinių organizacijų Federacijoje. Įdomus paskaitininkas ir geras publicistas. Vargiai ar kas kitas studentišrame judėjime yra tiek atsidavęs dėl visų. Kiek są-

lygos leidžia savais pinigais aplanko kitas studentiškas kolonijas, kur skatina ir veikia už lietuvių akademinį solidarumą. Studijuoja tarptautinius santykius Illinois universitete Urbanoje (treči metai). Už pasižymėjimą moksle priimtas į National Honor Society.

Bronius Juodelis yra visuomeniškai pasinešusio studento, kovojančio su mokslu, veikla, pragyvenimo užsidirbimu ir didžiuliu laiko trūkumu, puikus pavyzdys. Aktyviai pirmininkauja gausingam studentų skyriui Urbanoje. Savo laiku Korp. Cyties CV narys, dabar Lietuvių Studentų Šalpos Fondo narys. Kalnai buvusių ir dabartinių pareigų. Puoselėtojas projekto, pagal kurį Nepriklausomų Studentų Sąjūdis persiorganizavo į Lietuvių Studentų Santarą. Dainavęs Chicagos studentų kvartete. Studijuoja Illinois universitete Urbanoje (ketvirtai metai).

Raimundas Mieželis yra studentiško socialinio ir organizacinio bendradarbiavimo ir bendravimo išplėtėjas po visą Ameriką. Nuo skautiško žalių palapinių iki studijinių ar profesinių ratelių iškilo nuotaika, kad lietuvių studentija yra vienas gyvas jaunų žmonių junginys. Lietuvių Studentų Sąjungos CV sekretorius 1952-3 metais. Daug visur priklauso, dar daugiau dirba. Narys Akademinių Skautų Sąjūdžio. Studijuoja Harvardo universitete Cambridge, Mass. (ruošiasi komercijos magistro laipsniui). Už gerą mokymąsi pakviestas į Phi Kappa Phi, Beta Gamma Sigma.

Rytas Babickas dėl savo muzikalinio pasiruošimo ir sugebėjimo yra pasidaręs studentų tarpe nuolatinis lauzavedžius, iš nie-

ko sukeldamas dainas ir gerą ūpą. Aktyvūs sportininkas ir visuomenininkas. Akademinių Sporto Klubu Lituaniškos vienas iš steigėjų, vėliau jo reikalų tvarkytojas, sekretorius ir kitose pareigose. Chicagoje užėmė studentišrame gyvenime įvairias pareigas. Studijuoja elektros inžineriją Illinois universitete Urbanoje (ketvirtai metai).

Jonas Bilėnas yra tyliojo ir efektyvaus visuomenininko pavyzdys. Nei jis publicistas, nei vadovas. Bet jis yra rengėjas. Nežiūrėdamas nei nepatogumų, nei nuovargio, jis dirbs ilgas valandas, kad koks nors studentų ruošiamas projektas nusisektų. Dažniausiai tėra tik valdybos narys, nors retai pasitaiko, kad jis į kokią rengiamą projektą nesudėtų daugiausia darbo ir visą širdį. Lietuvių Studentų Santaros Rev. Komisijos narys, Sambūrio "Šviesos" vicepirm.,

skautas vytiš. Vadovauja jauniesniųjų skautų draugovei New Yorke. Studijuoja elektros inžineriją New Yorke (ruošiasi inžinerijos magistro laipsniui). Už pasižymėjimą moksle pakviestas į Sigmą Alpha ir Pi Tau Sigmą.

Jurgio Savickio ŽEMĖ DEGA — visų mūsų pareiga!

Ši viena rinktiniausių mūsų knygų — žymaus diplomato ir didžio rašytojo atsiminimai iš 1939-46 m., tragiškiausio ir kruviniausio laikotarpio mūsų tautos ir Europos istorijoje. Visa vaizdu, įdomu, tiesą neslepiant nuo skaitytojo akių. Per 700 psl. dviejuose tomuose, prenumeratos kaina \$6.00 už abu.

Prenumeratorių sąrašai skelbiami knygos pabaigoje. Prenumeratoriams knyga atiduodama gražiai įrišta, numeruotuose egzemplioriuose.

Padėkite šiame didžiame ir pirmo reikalingumo darbe, nes patys vieni jo atlikti negalime.

Užsakymus ir pinigus kreipkite adresu:

T E R R A
3333 So. Halsted Street
Chicago, Illinois

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

visus mokesčius čia sumokėjus
100% apdrausta
DRABUŽIAI GYDUOLĖS ir t. t.

Jūsų giminės gauna be jokių jėms išlaidų

CENTRAL PARCEL SERVICE, INC.
220 SO. STATE ST., CHICAGO
Tel. WAbash 2-9354
Atdara šeštadien. iki 1:30 popiet.

Wake Up! Sign Up! Look Up!

Join the **GROUND OBSERVER CORPS**
CALL CIVIL DEFENSE

ST. ANTHONY SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
1447 SO. 49th COURT, CICERO, ILL.
Telefonai: TOWNHALL 3-8131-8132

Kviečiame Jus...
pradėti taupyti pinigus pas mus, kur Jūsų kaimynai nuo 1922 metų be pertraukos saugiai ir pelningai juos taupo.

Kreipkitės į mus
paskolų namams, pasinaudokite 100% atmokėjimo privilegijomis.

RAŠTINĖS VALANDOS:
Kasdieną nuo 9 iki 5.
Pirmadieniais nuo 9 iki 8.
Šeštadieniais nuo 9 iki 1.
Trečiad. uždara visą dieną.

JUOZAS GRIBAUŠKAS, Vedėjas Patarnautojos kalba lietuviškai.

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU

APIE JŪSŲ INSULIACIJOS PROBLEMAS

Dabar yra laikas įrengti savo namą žiemai.

Mes turime išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies stako lentų ir namams materialų.

CARR-MOODY LUMBER COMPANY
3039 SOUTH HALSTED STREET Tel.: VICTORY 2-1272
STANLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI

NELAUKITE — RYTOJ GALI BUTI PERVELU!

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius, ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimėi išitikus, neturėsite jokių nemalonumų.

"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"

O'MALLEY & McKAY, Inc
222 WEST ADAMS STREET KAMBARYS 1043
Telefonas CEntral 6-5208

Generaliai Agentai šių Kompanijų:
COLUMBIA INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
LUMBERMEN'S INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
MICHIGAN FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE CO.
MASSACHUSETTS BONDING & INSURANCE CO.

ADOMAS VARNAS

(Iš atsiminimų)

Minint lietuvių meno pionieriaus A. Varno 75 m. amžiaus ir jo darbuotės menė 50 m. sukaktis, laikau pravartu būsiant pateikti skaitytojams žiupsnelį atsiminimų, kurie pavaizduos jo pasirinkto kelio pradžią.

Su A. Varnu man teko susipažinti Kauno Kunigų Seminarijoje. Įstojus į pirmą kursą, radau jį trečiame kurse.

Vienodos silpnybės - polinkiai į vaizdinį meną — mus greit suartino. Bet neilgai tamūsų pažintis tetruko. Jo sveikatai pašlijus, jis nebelaikė egzaminų iš trečio kurso, o po vasaros atostogų nebegrižo į Kauną, bet nuvažiavo į Peterburgą ir išlaikė egzaminus į meno mokyklą, kuri vadinosi Škola Techniškeskago Risovnija Imeni Barona Štiglica. Tai buvo aukštoji mokykla, garsi prabangiu apstatymu, griežta drausme ir pedantiškais reikalavimais. Jos pavadinimas nusako jos būdą ir pritaikomojo arba pramoninio meno linkmę.

Tą mokyklą baigusiu yra ir daugiau mūsų menininkų: Kajetonas Šklerius, Vladas Didžiokas ir Adomas Galdikas.

Norėdamas pakvėpuoti didesne laisve, A. Varnas lankė dar ir "Pooščrenija chudožestv" mokyklą. Mokyklai vadovavo žymūs rusų menininkai, kurie spietėsi į draugiją "Mir Iskustva" ir sudarė reakciją prieš "Peredvižnikus".

Tų mokyklų nebaigus, susidarė tokios aplinkybės, kad reikėjo skubiai pasprukti iš Rusijos į užsienį.

Atostogų metu parvažiavus į Joniškį (ten jis gimė 1897 m. sausio 2 d.), vienoj kaime daržinėj buvo vaidinimas ir jam teko vaidinti tam tikrą rolę. Tas spektaklis buvo surengtas be policijos leidimo. Vėliau policija, nugirdus apie tą įvykį, ėmė tardyti šeimnininkus, rinkti dalyvius ir t.t. Išpainiojo į politinę bylą su rimtomis pasėkomis. Nelaukdamas tų pasėkų, jis pasiryžo sprukti į užsienį.

Negaišdamas laiko, slapta perėjo sieną ties Taurage ir nuvyko į Poznanę. Tenai belaukiant traukinio į Krokuvą, prisistatė du lenkiškai kalbą tipeliai. Su jais išsišnekejo kur važiuoja, bet jie, matyti, nepatikėjo, jog jis važiuoja į Krokuvą, pamanė, kad jis taiko pasprukti į Ameriką, apilenkdamas sveikatos tikrinimą.

Paskui, lipant į traukinį, prisistatė vokiečių žandaras, su laikė jį, nuvežė ligi rusų sienos ir perdavė rusų žandarui Virbalyje.

Rusų žandaras kiek paklausinėjęs, kas jis toks, nusprendė nuvežti jį į Šiaulius. Buvo vakaro metas. Abudu įsėdė į keleivinį traukinį. Bevažiaujant nakties metu, žandaras įsinorėjo miego, tad areštantui

liepė gulti viršų, o pats atsigulė ant žemutinio suolo. Taip bevažiuojant pradėjo aušti. Dirstelėjęs žemyn, jis mato žandarą ramiai sau knarkiant. Tuo tarpu traukinys sustojo. Jis pro langą pamato užrašą "Žeimiai". Strimagalviais nušoko žemyn ir pro duris į peroną. Traukinys sušvilpė ir nudundėjo. Išėjęs iš stoties, apsidairęs ar niekas neveja, pasuko į artimiausį mišką. Čia, atsidūręs mažesniame pavojuj, apsisprendė, kas toliau daryti. Žinojo, kad netoli Žemių, Šetoj gyvena kunigas Brunonas Zeliūka, buvęs kurso draugas seminarijoje.

Vengdamas susitikti su žmonėmis, pamiškėmis, be kelio, į pavakarį jis pasiekė šetą. Visas šlapias, sušalęs, nes tai buvo kovo mėnuo.

Pamiškėje palaukęs kol sutems, idūlino į miestelį ir pasibeldė į kunigo duris. Tas, pravėręs duris ir apstūbęs, matydamas prieš save barzdotą, susivėlusį tipą su didele kuoka rankoj. Tik pradėjus šnekėti, kunigas įsitikino, kad čia ne burliokas atėjo pinigų reikalauti, bet tas pats Adomas, su kuriuo seminarijoje buvo geri draugai.

Čia abudu sudarė planą, kas toliau daryti. Niekam nesirodydamas visai pakeitė savo išvaizdą: apsisuko, apsilviko kunigo rūbais ir tą pačią dieną buvo nuvežtas į Panevėžio stotį. Tenai paėmė bilietą į Livnų, kur gyveno jo kolega iš Štiglico mokyklos N. Aleksandrovski.

Livny buvo mažas apskrities miestas. Katalikų bažnyčios tenai nebuvo, gyventojai katalikų kunigo nebuvo matę, todėl buvo nustebinti kunigo atsilankymu.

Besijdomaujantiems gyventojams buvo paaiškinta, kad buvęs Aleksandrovskio kolega, dabar klierikas, važiuodamas į Kaukazą gydytis, sustojo atlankyti savo kolegos.

Ši istorija kuriam laikui visus įtikino.

Aleksandrovski pažadėjo parūpinti Varnui bent kiek pinigų kelionei, bet greit sugraibyti jų negalėjo, — reikėjo keletą dienų laukti. Ta istorija gyventojai pradėjo abejoti. Kad visokius gandus nutildytų, juodu nutarė padaryti vizitus miesto įžymybėms.

Pasamdę geriausią vežiką — "ličača" — ir pradėjo lankyti iš eilės miesto galvą, pristavą, gydytoją, popą ir kt. Bent aštuonias vietas iškilmingai aplankė. Tų vizitų pasėkos buvo geriausios: visokie gandai nutilo, abejonės ir įtarimai išnyko. Daugumai jaunas kunigas labai patiko. Popas net atsiuntė padėkos laišką už suteiktą jam malonumą savo atsilankymu. Jį pradėjo gyventojai kviesti į baliukus, į

vakaruškas. Tenai tekdavo kartais ir pašokti. Rusaitėms labai patikęs "batiuška bez boroj".

Taip vaidinti jam teko aštuonias dienas, kol Aleksandrovski sumedžiojo 25 rublius kelionei. Gavęs tuos pinigus ir Aleksandrovskio brolio užsienio pasą, nuvažiavo į Varšuvą. Tolimesnei kelionei į Krokuvą beliko labai maža pinigų. Sumanė čia šiek tiek užsidirbti. Gavė darbo vienoj bažnytinų paveikslų — Voicechavičiaus dirbtuvėj. Buvo jam pavesta padaryti Kryžiaus kelią (staciją) vienai bažnyčiai.

Tas darbas buvo pirmutinis bandymas aliejiniiais dažais.

Bedarant tuos paveikslus, pragyveno paskutinius pinigų, kuriuos buvo atsivežęs. O dirbtuvės savininkas, nepataisomas girtuoklis, vis teisinosi, kad klebonas, kuris užsakė paveikslus, neduodas pinigų — nors jis jų gaudavo. Tą užsakymą atliekant, dažnai pritrūkdavę net už pietus užsimokėti.

Pagaliau per 4 mėnesius darbas buvo baigtas, buvo gauta šiek tiek rublių — mažiau negu buvo suderėta. Tais rubliais ši kartą laimingai pasiekė Krokuvą ir įstėjo į Meno Akademiją.

Vėliau, kai 1905 m. pradžioj nuvykau į Krokuvą, iš stoties nuvažiavau tiesiai pas A. Varną. Buvo ankstyvas sekmadienio rytas. Buvusioj Kossako studijoj radau du originalius tipus. Abudu su ilgais, šukų neliestais plaukais, kaklaraiščiai surišti dideliais mazgais, vienas barzdotas, kitam barzda dar neželianti. Abudu gėrė stiprią arbatą, užkandžiaudami duona su "povidla" (pigiausia uogienė, visokių vaisių mišinys). A. Varnas sutiko mane kaip senas pažįstamas. Kitas jaunuolis beveik nekrepė dėmesio į atvykėlį. Kai mes su Varnu šnekučiavom, jo kolega kramtė duoną su "povidla" ir buvo įkniubęs į šopenhauerio "Welt als Wille und Vorstellung".

Aš buvau nusivežęs apie 100 rublių, kuriuos jau turėjau išsikeitęs ir į guldenus, tad pasirošėme stipresnius pusryčius. Pasistiprinus, A. Varnas pareiškė, kad turįs eiti į Akademiją: jis esąs "Towarzystwa Bratniej Pomocy" valdybos narys, tad turįs būti valdybos posėdy 12 val. A. Varnas pasiūlė ir man eiti su juo pasivaikščioti po miestą pasidairyti ir t.t.

Einant paklausiau, kas tas jo kolega, su kuriuo jis gyvena. Tai čia, sako, Albertas Staneika, taip pat Meno Akademijos studentas. Jo tėvas lietuvis per lenkmetį čia atsikraustęs. Jo sūnus čia gimęs ir augęs, lietuviškai nemoka, bet nori išmokti.

Nuėjome į Akademiją. Čia supažindino mane su keliais studentais, slankinėjančiais po koridorius.

A. Varnas nuėjo į posėdį, o aš pasilikau su keliais studentais. Iš jų patyriau, kad A. Varno čia esama labai "grata figura", kad jis laikomas labai gabiu studentu ir maloni kolega.

Iš jų sužinojau, kad čia Akademijoj esama ir daugiau "litvinų" — A. Staneika, skulptorius I. Ulianskis, ir visi jie labai gabūs.

Tą patį vakarą A. Varnas nuvedė mane susipažinti su Albinu Herbačiausku, kuris tada Krokuvoj jau buvo garsenybė ne tik tarp lietuvių, bet ir tarp lenkų savo mitria plunksna, lakia fantazija ir intuicija bei ekscentriškumais. Vieni jį gerbė, kiti — pašiepdavo.

Jis gyveno vidury miesto Linijoj A-B, seno namo trečiame aukšte, palėpėj, visai atskirai nuo visų to namo gyventojų. Jo kambariukas buvo apstatytas visai asketiškai, kaip griežto vienuolio: aplūžusi lova, staliukas ir sukrypusi sofa su stirksančiomis spyruoklėmis. Viršų lovos sienoj kabojo keistoka galerija atvaizdų: Kristaus, Nietsche's, Napoleono, Dostojevskio ir jo paties.

Iš pirmos pažinties, iš jo nervingos kalbos patyriau, kad jo esama konflikte su pasaulio valdovu Jehova ir su lietuviybės smaugikais, klierikalais. Druskiūm-Dambrausku ir J. Tumu. Su jais tada jis vedė aršią polemiką.

A. Varnas jau buvo susidraugavęs su A. Herbačiausku, jam jau buvo pažįstama jo pasaulėžvalga, bet man, tik padėjus į šalį teologijas, jis pasirodė keistai intriguojantis ir lyg visai iš kito pasaulio tiek savo išvaizda, tiek savo galvosena.

Po išpūdingo vizito, sugrįžus namo, A. Varnas pasiūlė savo pastogę bent kol susišėkosiu kambarį.

Šiuo kartu neilgai tebuvo jo įnamiu. Netrukus su A. Varno pagalba buvau priimtas į tą pačią studiją, kurioj jis dirbo ir gyvenimas įėjo į studentiško gyvenimo vėzes.

Pagyvenus man porą mėnesių atskirai, nutarėmė vėl apsigyventi drauge taupumo sumetimais.

Mano atsivežtų pinigų maža beliko, jo biudžetas visą laiką chroniškai negalavo, tai nusprendėmė, kad, krūvoj apsigyvenus, abiem bus lengviau verstis.

Dabar buvome A. Varno studijoj trys nuolatiniai gyventojai: jis, aš ir Staneika. Buto nuomą ir maisto išlaidas dalinome pusiau, nes mudu nebuvome beviltiški skurdžiai. Jis dažnai Akademijoj laimėdavo konkursus ir gaudavo premijas kronomis. Aš mokinau S. Kymantaitę (vėliau Čiurlionienę) lotynų kalbos, už tai gaudavau sutartą atlyginimą. Be to, abudu dar kartais gaudavome iš Lietuvos, iš buvusių seminarijos draugų po keliolika rublių, tad galėjome šiaip taip verstis ir palaikyti Staneką, kuris iš niekur jokios

pašalpos neturėjo.

Maistą gamindavomės namie ant primuso. Pusryčių ir vakarienes "menu" buvo pastovus: duona, "povidla" ir arbata. Pietums taip pat buvo nusistovėjęs patiekalas, kurį mes vadinome "omletu" dėl jo panašumo į tikrą omletą, nors jo turinys buvo visai kitoks: į jo sąstatą įėjo pora kiaušinių ir pusė svaro miltų. Visa tai gerai išplakta ir pakepta ant pigiausio "šmalco".

Tai buvo Adomo kulinarinis išradimas, jis mokėjo pagaminti jį.

Šiuo patiekalu visi trys pasisotinę, arbata užgėrę, buvome patenkinti ir laimingi.

Po tokių pietų, jei nereikėjo niekur eiti ir neužplūdavo pažįstamų, visi imdavomės savo darbo: Staneika rymojo ant šopenhauerio arba Du Prellio Mysthik, aš ant meno istorijos, Adomas dažniausiai piešė, o pertraukomis pūtė senutę fleitą, stengdamasis išgauti melodiją: suk, suk ratelį vis į vieną pusę, dūmok, verpėjėle, kieno tujen būsi. Arba lenkišką Akademijos studentų dainelę:

*Malarz to ci pan aż pycha,
Cate życie z głodu zdycha.*

Nuobodį kasdienybė buvo pajvairinama lietuvių draugijos "Rūtos" susirinkimais. "Rūtos" pirmininku buvo Herbačiauskas. Nariai, be mūsų trijų, buvo: Sofija Kymantaitė, universiteto studentė, I. Ulianskis, Akademijos studentas skulptūros skyriuj; B. Baltrušaitis, univ. stud. matematikas; L. Valionis, univ. stud. gamtininkas ir J. Angrabaitis, senas emigrantas. "Rūtos" susirinkimuose buvo skaitomos paskaitos apie lietuvių literatūrą, dainas, pasakas ir t. t. Mūsų paskaitų pasiklausyti prisirinkdavo ir lenkų rinktinės publikos — universiteto studentų, profesorių, literatų ir poetų.

Porečiai, jei pas ką pasi- maišydavo stambesnė kronų suma, tai visi išeidavome į platumą pasaulį pažiūrėti, kaip pasiturinčioji visuomenė gyvena.

A. Varnas anais laikais buvo sumanus organizatorius linksmy iškylių, bet po jų mėgo rimtai dirbti ir ruošti dideliems darbams.

Šio šimtmečio pradžioj Krokua buvo apsėsta demonizmo ir paprastų dvasių. Daug buvo spiritistinių ratelių, kurie naktimis su visokiomis dvasiomis bičiuliavosi.

A. Herbačiausko buvo suspiestas toks lietuvių ratelis, kuriame ir mes su A. Varnu buvome dalyviai. Naktiniai seansai buvo atvedę mane į beprotnamio prieangį: ne tik naktimis, bet ir dienomis ėmė persekioti šmėklos. Tad nusprendžiau pabėgti nuo tos velniavos į Paryžių. Netrukus ir A. Varnas apleido Krokuvą, — nuvažiavo į Ženevą ir ten stojo į Akademiją.

Nuo to laiko mūsų santykiai buvo palaikomi susirašinėji-

JOAN AUGUS

Pavasariniam NAUJIENŲ koncerte, kuris balandžio 17 dieną vyks Sokolų sve-tainėje, dainuos stipri mezzo soprano JOAN AUGUS, Italijoje mokslus baigusi, Kanadoje gyvenanti, greitai garsėjanti lietu-vė dainininkė.

Apie A. Landsbergio "Kelionę"

Šių metų "Naujienų" 39 nr. išspausdintas straipsnis "Nesuprasta kelionė", pasirašytas tūlo Viliaus Ulozo, kuris pradeda-mas taip:

"Ši A. Landsbergio "Kelionės" interpretacija buvo parašyta pa-skaičius romano recenziją "Lais-vojoje Lietuvoje" ir pasiūsta mi-nėtam laikraščiui, neabejojant, kad jo redakcija tiki diskusijos nauda mūsų kritikos lygiui. Bet ir čia "L. L." liko ištikima savo ideologijai — viena nuomonė, vie-na linija, vienas vadas. Šitos nu-omonės ji nespausdino".

Kai "L. L." spausdino minėtos knygos recenziją, aš redagavau to laikraščio kultūrinį skyrių. Kad visuomenė nesusidarytų klaidingo įspūdžio, šiuo pareiš-kiu, kad V. Ulozo minimos "Ke-lionės" interpretacijos, prisiūs-tos "L. Lietuvai", aš nesu matęs.

Kartą iš vieno savo bendradar-bio ("Kelionės" recenzento "L. L." — žiūr. 1954 mt. nr. nr. 41,

mu.

Pagalčiau vėl susitikome Ne-priklausomaj Lietuvoj ir vėl turėjome daug bendrų reikalų.

42) sužinojau, kad "L. L." yra gavusi, maždaug prieš kelias sa-vaites, kitos nuomonės straips-nį dėl tos knygos. Tai išgirdęs aš sūlaikiau savo nustebimą, bet se-kančią dieną paklausiau to laik-raščio vyr. red. p. V. Staneikos, ar tiesa, ką girdėjau iš bendra-darbio. Jis atsakė, kad tai tiesa. Vėl nustebęs pasakiau, kad taip redakcijose, paprastai, nesielgia-ma, nes skyriaus redaktorius at-sakingas už skyrių, jam reikia ži-nėti, kokie ir kieno rankraščiai gauti ir t. t. "L. L." vyr redakto-rius, pagaliau, pažadėjo surasti tą straipsnį ir man įduoti. Deja, per ištikus kelius mėnesius jis to straipsnio nesurado ir taip aš jo nemačiau, nors apie tai daug kar-tų primindavau.

Ir tik dabar, jau pasitraukęs iš "L. L." kultūrinio skyriaus re-daktoriaus pareigų, tą mano tvarkomam skyriui prisiūstąjį straipsnį pamačiau atspausdintą "Naujienose".

Dabar jį perskaitęs ("Naujie-nose") noriu pasakyti, jį būčiau spausdinęs "L. L.", nes esu nu-omonės, kritika neturi pažeisti au-toriaus jausmų ir leistina pasisa-kyti ir kitaip galyojantiems.

Su tikra pagarba

—Algirdas Gustaitis

LALIO ŽODYNAS

yra standartinis Amerikos lietu-vių žodynas. Geresnio angļu-lie-tuvių kalbų žodyno nėra. Nenu-matoma, kad naujas žodynas greitu laiku būtų spausdinamas. Todėl siūlome dabar įsigyti šį stipriai įrištą 1256 puslapių an-gliškai-lietuvišką ir lietuviškai-anglišką žodyną. Kaina—\$14.00. Žodynas Jums bus išsiųstas, jei pasiūsite \$14.00 čekį ar Money Orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street
Chicago 8, Illinois

Jei norite darbo, tai skaitykite NAUJIENAS

Kiekvieną dieną ten rasite ir sekite "classified" skelbimus, kasdien spausdinamus paskuti-niame dienraščio puslapyje.

Skeiimuose yra nurodytas laikas, darbo vieta arba ofisas, pranešimus apie įvairioms pra-monės šakoms reikalingus dar-bininkus. Jei šiandien nerasite mėgiamo darbo, rytoj tikrai ra-site vietą, kur jį galėsite gauti. Į kuri reikia kreiptis

Vincas Krėvė priklauso vi-siems lietuviams!